

Fransa - Rusya Askerî itilâfı?

Anadolu Ajansı

Muhterem okuyuculara (Ana-
dolu Ajansı) nı tanıtmaya hacet
yoktur. Çünkü herkes bu milli
müessesenin (A.A.) işaretli ha-
berlerini her gün sabah ve akşam
gazetelerinde görmektedir. Bu ha-
berler eski ve yeni dünyada olup
biten şeyleri günü gününe, hattâ
saati saatine kendilerine bildir-
mektedir. İşte dün İstanbuldaki
yerli ve ecnebi gazeteciler Anado-
lu Ajansının Ankara caddesindeki
idarehanesine davetli idiler. Bu
münasebetle umum müdür Mu-
vaffak Beyle meslek ihtiyaçları et-
rafında görüşmek, aynı zamanda
ajansın son zamanlarda Ankara
merkezile İstanbul şubesine kur-
duğu Tekers makinelerini işler bir
vaziyette görmek fırsatını buldu-
lar.

İki sene evvel Anadolu ajansı
günde en çok bin iki yüz kelime-
lik telgraf alıp verebiliyordu. Bu i-
se bir gazete üzerinde üç beş sütun
luk yazı demekti. Halbuki şimdi
ajansın haber alıp vermek kabili-
yeti evvelki haline kıyas edilemi-
yecek kadar artmıştır. Bu kabili-
yet yeni tesisatla Ankara ile İ-
stanbul arasında günde yirmi beş,
otuz bin kelime teati edecek dere-
ceyi bulmuştur.

Fakat gazetecilik noktasından
asıl mühim olan cihet ajansın çok
miktarla haber vermek kabiliye-
tindeki yükseliş değildir. Bu yeni
tesisat ve yeni sistem gerek telsiz
telgrafla, gerek diğer vasıtalarla
Ankarada alınan haberlerin saati
saatine İstanbula, yahut İstanbul-
da alınan malûmatın Ankaraya
yetiştirilmesini temin etmesinde-
dir.

Filhakika şimdiye kadar ajans
aldığı haberleri meselâ Ankara-
dan İstanbula telgrafhane vasıta-
sile gönderirdi. Bu telgraflar ajan-
sın İstanbul şubesine gelince o-
rada hususî tertibatla teksir edilir-
di. Ondan sonra abonelerine, ga-
zete idarehanelerine gönderilir-
di. Fakat pek iyi tahmin edilebi-
li ki haberlerin bu şekilde alınıp
abonelere ve gazete idarehanele-
rine dağıtılması bir zaman mese-
lesi idi. Normal vakitlerde aşağı
yukarı üç, dört saat geçirdi. Ba-
zan Büyük Millet Meclisinde oku-
nan uzun bir nutkun zabıtlarından
alınıp telgrafhaneye, oradan İ-
stanbula yetiştirilmesi için de bü-
tün bir gece çalışmak ve beklemek
lâzım gelirdi. Bu yüzden bilhassa

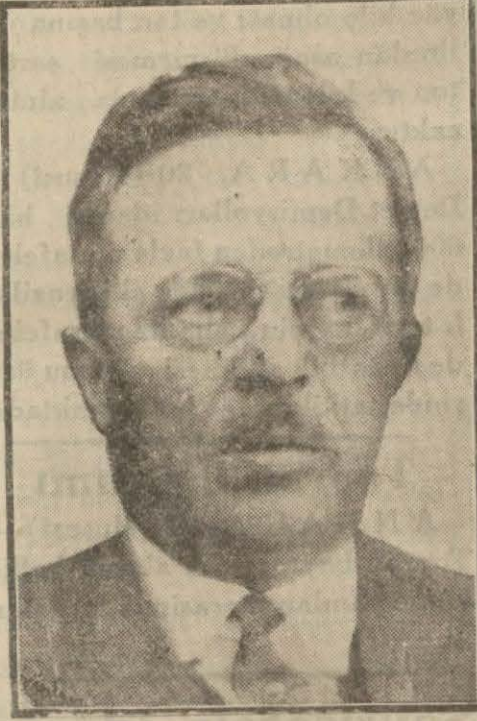
Mehmet Asım

(Devamı 2 inci sayıfada)

Darülfünunda

İki hâdise

- 1- Hukuk fakültesi reisi ile muavinleri arasında..
- 2- Edebiyat Fakültesi reisi ile bir asistan arasında..

Hukuk fakültesi reisi Tahir B.

Edebiyat fakültesi reisi Muzaffer Bey
(Devamı 9 uncu sayıfada)

Dün öğrendi-
ğimize göre Da-
rûlfünunda son
hafta içinde iki
hâdise olmuştur.
Birincisi Hukuk
fakültesi de-
dir. Bu fakül-
tede iki müder-
ris muavini var-
dır. Birisinin is-
mi Kemal diğ-
erinin ismi Mu-
lis Etem Beyler-
(Devamı 9 uncu sayıfada)

DİLİMİZ

= 10 uncu liste =

ANKARA, 20 (A.A.) — T. D. T. Cemiyetinden verilmiştir:

Karşılıkları aranarak Arapça ve Farsça kelimelerin 10 numaralı listesi şudur:

1 — Kabahat	8 — Kafile
2 — Kabiliyet	9 — Kafiye
3 — Kabul	10 — Kaide
4 — Kabir (Kabr)	11 — Kâinat
5 — Kader	12 — Kamus
6 — Kadir (Kadr)	13 — Kanun
7 — Kadit	

Listelerde çıkan kelimelerden manaları birden fazla olanların her manası için ayrı ayrı karşılıklar ileri sürülebilir.

Karşılık gönderen zatların gönderdikleri karşılıklardan ötedenberi iştirilmiş olmaları hangi taraflardan bulduklarını da bildir-
meleri rica olunur.

[Bulduğumuz kelimeler ve okuyucularımızın gönderdiği karşılıklar beşinci sayıfama-
mızdadır.]

Romadaki mülâkatta neye karar verildi

Rusya - Fransa mı, İngiliz, Fransız, Almanya, Italya itilâfı mı ?

Fransa, Rusya ile askerî itilâfı tekzip ediyor. Fakat Roma müzakeresinden sonra dört devlet uyuşabilecek mi?

PARIS, 20 (A.A.) — Başvekâ-
let dairesi, Fransa ile Sovyet Rus-
ya arasında askerî bir ittifak akde
dilmiş ve Fransa'nın Rusyaya aske-
rî bir heyet göndermiş olduğuna da
ir olan şayiaları tekzip etmekte-
dir.

Ademi tecavüz misaki akdedil-
diği ve ataşemiliterler tayin olun-
duğu zamandanberi iki memleket
arasında hiç bir müzakere yapıl-
mamış olduğu beyan olunmakta-
dır.

Silâhları bırakma işi

PARIS, 20 (A.A.) — Temps ga-
zetesinin Roma muhabiri, İngiliz-
lerle İtalyanlar arasındaki mükâ-
leme ve müzakerelerden bahsederek
M. Musolini ile M. Makdo-
naldın Avrupaya dört büyük mille-
tin idaresi altında bir istikamet ver-
mek ve bunun için şimdiye kadar
Fransız siyasetine müzaharet et-
miş olan bütün devletleri bir ke-
nara bırakmak hususunda muta-
bık kalmış olduklarını yazmak-
tadır.

Romada daha geniş bir mikyas
ta kabul edilen diğer bir faraziye
de M. Makdonaldın M. Musolini-
nin Alman başvekili M. Hitleri
daha ziyade sulhcuyane ve mutedi-
lâne bir yol aseptmek için Duçe nez-
dinde teşebbüste bulunacağıdır.

Romadaki Alman mahafili, M.

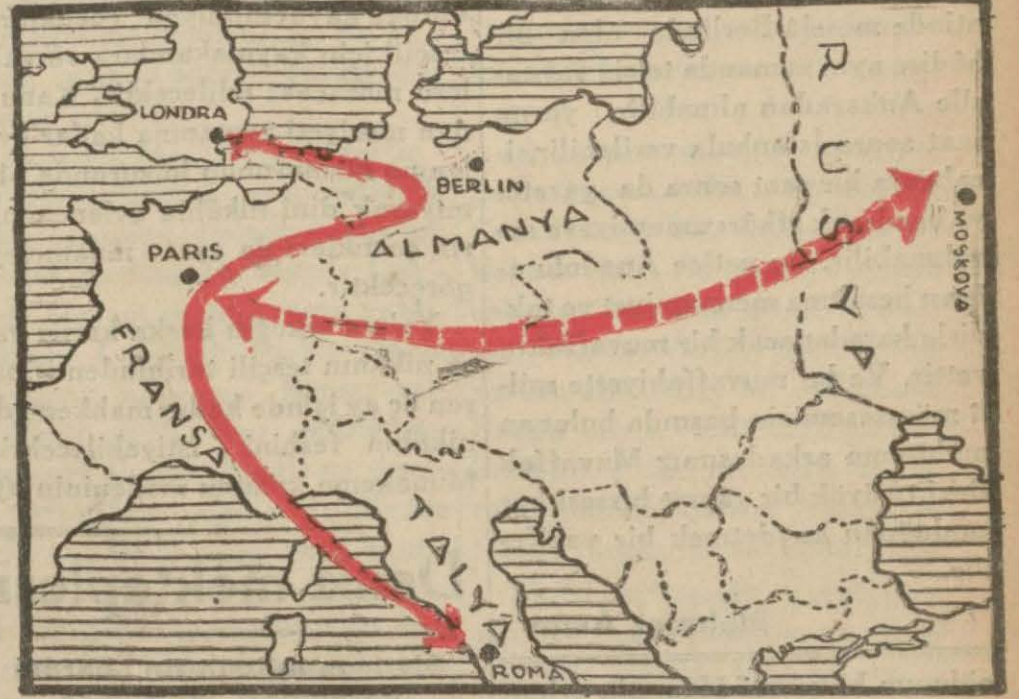
Gazi Hazretleri

ANKARA, 20 (Hususi) — Rei-
sicümhur Hz. bugün Büyük Millet
Meclisini teşrif ettiler.

Selâmi İzzet YAZIYOR

KİMSESİZ

Selâmi İzzet YAZIYOR

iki ayrı itilâf ihtimallerinden hangisi tahakkuk edecek ?

Musolininin Berlinin haberi ol-
maksızın Fransa ile bir mukarenet
başlangıcında bulunmasından
korkmaktadır. Bu sebepten dola-
yı Hitlerin bu ay nihayetinde veya
nisan başında Romayı ziyaret et-
mesinden bahsedilmektedir.

Bundan başka, Macar hariciye
nazırı M. de Kanyanın tamamen

Macaristanı alâkadar eden mese-
leler hakkında M. Makdonald ile
görüşeceği ihsas edilmektedir.

Bazı kimselere göre, M. Makdo-
nald, Fransa hükûmetinin silâhla-
rı bırakma sahasında ciddi tedbir-
ler almasını temin maksadile Lo-
carno misakını tarsin etmek tek-
lifinde bulunmuştur.

Mahmut Esat B. Müşerrefi idamdan kurtardı !

“—Müşerref H. elini kana bulamak iste-
seydi İlyası değil oğlunu öldürürdü!”

İZMİR, 20 (Hususi) — İzmir
ağırceza mahkemesi aylardanberi
alâka ve merakla takip edilen bir
dava hakkındaki kararını bugün
bildirdi. Verilen karar katilden
suçlu olarak muhakeme edilen
Kuşadalı 18 yaşında Müşerref Ha-
nımın hakkındadır. Muhakemeye
mevzu olan hâdise şudur:

929 senesinde Kuşadası - Söke

yolunda bir cinayet olmuş, Kuşa-
dasının Hacı Feyzullah mahalle-
sinden bağcı Hüseyin oğlu Rıza is-
minde birisi öldürülmüştü.

Bu cinayetten suçlu olarak ta
Müşerref Hanım mahkemeye ve-
rilmiştir. iddiaya nazaran Müşer-
ref Hanım, maktulün oğlu İlyas
Ef. ile sevişiyormuş. Fakat Rıza

(Lütfen sayıfayı çeviriniz)

42 Sene

Yangın kulesinde yerle gök
arasında yaşıyan adam

Şükrü Efendi 42 senedenberi Be
yazıt kulesinde yaşıyor, orada ya-
tıp kalkıyor. Büyük zelzelede ku-
lenin içinde idi. Kulenin sağa so-
la devrilip kalkmasını görmüştür.
Bir gün de sepetleri asarken kule-
nin penceresinden aşağıya düşmüş
bereket şerefeye takılıp kalmış-
tır.

Bu şaşılacak adamın anlattıkları-
rını 7 inci sayıfamızda okuyacak-
sınız.

Yangın kulesinin 42 senelik bekçisi
Mehmet Şükrü Efendi

A. Ajansındaki makineler dün ziyaretçilere gösterildi

Anadolu Ajansı

(Başmakaleden devam)

sabah gazeteleri büyük zorluklar çekirdi. Halbuki bugün bu zorluklar kökünden kalkmış gibidir. Bunun sebebi de, dediğimiz gibi Anadolu ajansının Avrupanın en yeni haber verici ve alıcı makineleri ile noksanlarını tamamlamış olmasıdır. Çünkü Tekers makineleri ajansın Ankara merkezile İstanbuldaki şubesi arasında telgraf vasıtasını ortadan kaldırmakta, alınan haberlerin doğrudan doğruya merkez ve şubeler arasında teatiline imkân vermektedir. O kadar ki Ankaradan İstanbula gelen bir haber İzmir, Adana, Trabzon gibi muhtelif vilâyetlere de aynı saatte yetiştirilebilecektir.

Bütün bu sözlerin hülâsası şu demektir: Günün herhangi bir saatinde meselâ Berlinde olan bir hâdise aynı zamanda telsiz vasıtasıyla Ankaradan alınabilir, yarım saat sonra İstanbula verilebilir, icabında bir saat sonra da gazete-ye basılarak efkârı umumiyeye arz olunabilir. Bu netice Anadolu ajansı hesabına memnuniyet ve takdirle karşılanacak bir muvaffakiyettir. Ve bu muvaffakiyette milî müessesemizin başında bulunan muhterem arkadaşımız Muvaffak Beyin büyük bir gayret hissesi bulunduğunu kaydetmek bir vazifedir.

Mehmet Asım

oğlunun Müşerref Hanımla evlenmesine razı olmamış, bunun üzerine genç kız erkek elbisesi giyerek yol üzerindeki değirmen civarında puslu kurmuş ve Rızayı tabancasile öldürmüştü.

İlk muhakemede mahkeme kızı beraetine ekseriyetle karar vermiş, fakat iddia makamı bu karara itiraz etmiş, Müşerref Hanımın idama mahkûmiyetini istiyerek temyize baş vurmuştu. Temyiz mahkemesi de beraet kararını bozmuştu. Müşerref Hanımın babası, kızı daha muhakeme edilirken ölmüş, malî kudreti bir vekil tutmağa kâfi gelmeyen genç maznunun vaziyeti hemşerilik ve insaniyet noktasından sabık Adliye vekili İzmir meb'usu Mahmut Esat B.i müdafa vekili olarak bulunmağa sevk etmişti. Mahmut Esat B.in baroda kayıtlı bulunmadığı noktasında avukatlık yapıp yapamıyacağı da ayrıca uzun münakaşaları mucip olmuştu.

Mahmut Esat Bey müdafaasında hülâsaten şöyle diyordu:

"Cürmü haber veren maktulün oğlu İlyastır. Vak'adan bir gün evvel de Müşerref Hanımın ailesi aralarında kızı zorla dağa kaçırarak ve ırza tecavüz etmek davası cereyan etmiştir. Şayanı dikkattir ki İlyas mahkeme huzurunda babasıyla Müşerref Hanım arasında hiç bir husumet olmadığını söylüyor. İstintakta ise babasının Müşerrefle evlenmesine razı olmadığı için öldürüldüğü şüphesini ileriye sürmüştü. Asıl kıymet verilebilecek söz mahkeme huzurundaki sözüdür. Müşerref Hanımın maktul Rızaya ne husumeti olabilir? Eğer Müşerref Hanım kindar ve intikamcı olsaydı, evleneceğini söyleyerek kendisini zorla dağa kaçırıp bu hale getiren İlyası öldürmesi lâzım gelirdi."

Muhakemenin bugünkü celse-

SON HABERLER

VAKIT'ın Hususî Telgrafları

Nüfusa kaydedilmeyen çocukların vaziyeti

Dinî nikâhla evlenenlerin nüfusa yazdırılmıyan çocukları için ne yapılacak?

ANKARA, 20 (Hususi) — Kanunu medenî mer'iyete girmeyen evel aktolunan nikâhlara müstenit evlenmelerden doğan ve kü-tüğe kaydedilmeyen çocukların vaziyetleri hakkındaki kanun meclise gelmiştir. Bu vaziyette olan ve kü-tüğe kaydedilmeyen çocukların tesçili için kaymakamlara ve valilere müracaat edilecektir. Kanunun meriyeti zamanına kadar evlenme memurunun huzurunda olmıyarak dinî nikâhla evlenenlerin çocukları da aynı muameleyi görecektir.

Yalnız erkeğin başka karısı varsa nikâhın tesçili tarihinden itibaren üç ay içinde kadın mahkemede nikâhın feshini isteyebilecektir. Muhakeme kanunu medenin ay-

rılık ve boşanmaya dair olan kayıtlarına bakmadan nikâhın feshi kararını verebilecektir. Şayet kadın hakkını kullanmazsa bu hal erkeğin evelki karısı için bir boşanma sebebi olur. Bu vaziyette bulunan karı kocadan çocukların tesçili ni yaptırarak kimse yoksa bu iş muhtarlar kalmaktadır. Kanunu medenin mecliste kabul ile mer'iyete konulmasına kadar karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerden doğan çocuklar batıl evlenme hükümlerine tabidir. Bu gibi evliler yeni kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat edeceklerdir. Müracaat etmeyenler ceza kanununun 237 inci maddesi nin dördüncü fıkrasına göre cezalandırılacaklardır.

Deniz mektepleri

Sivil muallimlerin baram dereceleri indiriliyor

ANKARA, 20 (Hususi) — Deniz Harp mektebi ve lisesinde bulunan sivil muallimlerin baram derecelerinin azaltılması ve deniz kadrosunda tadilat yapılması için B.M. Meclisine teklifte bulunulmuştur. Kadroda; yedinci dereceden 2, sekizinci dereceden 1, dokuzuncu dereceden 4, onuncu dereceden 5, on birinci dereceden 4 muallim vardır.

Aydın umumî meclisi seçildi

AYDIN, 20 (Hususi) — Aydın vilâyeti umumî meclis intihabatı bitti. Azalıklara, C. H. F. Aydın idare heyeti reisi Etem Kadri, Osman, Germencik nahiyesi fırka reisi Muzaffer, tüccardan Ömer Beyler, Nazilliden fabrikatör Ömer lütfü, avukat Sami, Tefvik, İsmail Hakkı, Çineden Ahmet Emin, Dr. Nafiz, Sökeden İsa Ruhi, Kâzım zade Nuri, Bozdoğanlı belediye reisi Ahmet Vefa, fabrikatör Ali Nihat, Karacasudan fırka kaza reisi Ali Rıza Beyler seçildiler. İctima 20 Martta başlanılacaktır.

Sovyet âlimleri Ankarada

ANKARA, 20 (Hususi) — Sovyet âlimlerinden M. Samoilov ve M. Marr bugün geldiler. İstasyonda maarif vekâleti erkânı ve Türk dili tetkik cemiyeti azaları tarafından karşılandılar. Saat 14 te maarif vekili Reşit Galip Beyi ziyaret ettiler. 14 buçukta T. D. T. cemiyeti merkezinde Sovyet âlimleri şerefine bir çay ziyafeti verildi. M. Samoilov Rusyada tarihî tetkikler mevzuu üzerinde halkevinde bir hasbihal yapacaktır.

sinde salon fevkalâde kalabalıktı. Müşerref Hanımın vekili Mahmut Esat Bey de hazır bulunuyordu. Mahkeme heyeti maznunun beraatine karar verildiğini bildirdi. Karar şiddetle alkışlandı.

Münakasa kanunu

Yeni lâyhada teminat paraları azaltılıyor

ANKARA, 20 (Hususi) — Yeni münakasa kanunu lâyihası yakında Büyük Millet Meclisinden çıkacaktır.

Bu lâyhada muvakkat teminat parası yüzde 15 olarak kabul edilmiştir. Bu para bin liraya kadar yüzde 15, bin liradan elli bin liraya kadar yüzde 10, daha fazlası için yüzde 5 olacaktır. Bu suretle yüksek sermayeye ihtiyaç gösteren devlet teahhütlerine herkesin iştirak etmesi temin olunmaktadır.

Rusyadaki sanayi heyetimiz

MOSKOVA, 20 (A.A.) — Reşat Şevket Turgut ve Kâmil İbrahim Beylerden mürekkep Türk sanayi heyeti Sovyet Rusya ticaret odasını ziyaret etmiştir. Kabulde, Türk sefareti erkânı ile hariciye, ticaret ve ağır sanayi komiteleri erkânı hazır bulunmuşlardır.

Ticaret odası divanı azasından M. Lenguel misafirlere "Hoş geldiniz," dedikten sonra Sovyet ticaret ve sanayi teşekküllerinin Sovyet sanayi tarafından iktisap edilen tecrübeyi Türkiye'ye göndermeğe müsaarat ettiklerini söylemiştir.

Reşat Bey, komisyonun gördüğü hüsnü kabulden dolayı teşekkür etmiştir. Türk misafirler yeni açılan merkez müzesini gezmişlerdir.

Amerika Reiscümruruna sulkast yapan idam edildi

RAIFORD, 20 (A.A.) — Zangara saat beş on beşte (mahalli saat) elektrik cereyanı ile öldürülmüştür.

Zangaranın cesedinin açılması için emir verilmiştir.

Demiryollar

Nakliye tarifeleri indiriliyor

ANKARA, 20 (Hususi) — Devlet Demiryolları idaresi bir nisandan itibaren Samsundan dahilinde herhangi bir istasyona sevk olunacak portakal, limon, mandalina, turunc ve ağaç kavunu nakliyesini 3,75 kuruşa indirmiştir. Bu para sevkolunan malın en az beş yüz kilo olması ve ton başına 15 liradan aşağı düşmemesi şartı ile ton ve kilometre başında alınacaktır.

ANKARA, 20 (Hususi) — Devlet Demiryolları idaresi hâlâ 600 kilometreden fazla mesafelerde tatbik ettiği yüzde elli tenzilatlı tarifelerinin daha az mesafelerde de tatbik edilmesi mevzuu üzerinde tetkiklerde bulunmaktadır.

Toprak bayramı

ANKARA, 20 (Hususi) — Toprak bayramı bu akşam halkevinde yapılan merasimle kutlandı.

Seyrisefain idaresi

İzmirle Antalya arasında vapur işletecek

ANKARA, 20 (Hususi) — Seyrisefain idaresi İzmir - Antalya arasında haftada bir vapur işletme kararını vermiştir. Bu hatta İstanbul - İskenderiye hattı gibi açık vereceğinden idare açığı kapatmak için 2093 numaralı kanunla verilen istikrazdan açığın kapatılması için Meclisten müsaade istemektedir.

Yunanistanla Bulgaristan

Makedonya kongresi ve Yunan sefirinin Sofyada teşebbüsü

ATINA, 20 (A.A.) — Yunanistanın Sofya sefiri, Gorna Djoumaya Makedonyalılar kongresi münasebetile Bulgar hükûmeti nezdinde bir teşebbüste bulunmuştur. Bu kongreye mülki, askerî ve ruhanî makamlar mümessilleri iştirak etmişlerdir.

Dahiliye nazırı M. Girgilof, bir takım memurların bu kongrede hazır bulunmalarını haklı göstermeye çalışmış ve bu memurların hiç te beklenmedikleri halde Makedonya ihtilâl teşkilâtının beyanatı karşısında kalmış olduklarını söylemiştir.

Kongre, bu beyanatı nazari itibare almamış yalnız Makedonyayı müstakil görmek temennisini izhar etmiş, müsellâh bir mücadele den bahsetmemiştir.

Bulgar dahiliye nazırı, bu kongrenin ehemmiyeti izam edilmiş olduğunu söylemiş ve Bulgaristanın mezkûr ihtilâlcileri komşu hükümetlerle ve bilhassa Yunanistan ile mevcut olan dostane münasebetleri ihlâl etmelerine mâni olabilecek mevki ve kuvvette olduğu hakkında teminat vermiş ve muallâk meselelerin yakında hal edilebileceği ümidini izhar etmiştir.

Gazi Hz.

Tebrik ve teessür telgrafları gönderdiler

ANKARA, 20 (A.A.) — Amerikadaki son zelzele münasebetile Reiscümrur Hazretleriyle Birleşik Amerika hükûmetleri Reiscümruru arasında şu telgraflar teati olunmuştur:

"Birleşik Amerikada vuku bulan müthiş felâkete dair haberlerden pek müteessir olarak zatı devletlerine en hararetili taziyetlerimi arz ve dost Amerikan milletinin duyduğu derin matemden Türk halkının çok samimî bir surette hissedar olduğunu iblâğ eylerim."

Gazi M. Kemal

"Kaliforniya hareketi arzı münasebetile göndermiş olduğunuz cemilekâr taziyet telgrafı derin takdir hisleri uyandırdı. Gerek zatı devletlerinize, gerek Türk milletine minnettarlığımızı ifade etmekle Amerikan milletinin hissiyatına tercüman oluyorum."

Franklin Roosevelt

İran şahına gönderilen telgraf ve cevabı

ANKARA, 20 (A.A.) — Reiscümrur Hazretleriyle İran şahı arasında şu telgraflar teati edilmiştir:

Alahazretî Humayun Şehinşah Pehlevi Tahran

"Zatı Şehinşahilerin doğumlarının yıldönümü münasebetile kutlulamaktan çok haz duymaktayım.

Bu vesile ile şahsı saadetlerle kardeş İran milletinin saadet ve refahı hakkında yurekten ateslerimi tekrar eylerim."

Gazi M. Kemal

Türkiye Reiscümruru Gazi M. Kemal Hz.

Ankara

"Doğum günüm münasebetile zatı devletleri tarafından gelen muhabbet dolu tebrikât ve hissiyattan dolayı müteakiben azim teşekküllerimi izah eylerim."

Rıza Şah Pehlevi

İleriye bakış

Amerika Reiscümrurunun dünya haline dair kitabı

NEV-YORK, 20 (A.A.) — M. Ruzvelt "İleriye bakış," adlı bir kitap neşretmiştir. Müşarünileyh, bu kitabında bilhassa milletler cemiyetinin ve Amerikanın mali işlerine dair olan siyasi ve iktisadî mütalealarını izah ve teşrih etmektedir.

Bu kitapta ezcümle şunlar okunmaktadır:

"İktisadî vaziyetimizi islah etmek için ne yaparsak yapalım, millî varidatı daha insafî bir surette tevzi etmedikçe devamlı bir salah temin etmemize imkân yoktur."

Cihandaki iktisadî buhrandan bahseden Amerika reisi cümhuru, iztrap çekmekte olan milletlerin bir takım ümitler beslemekte olduklarını beyan etmektedir.

Amerika, bu milletlere karşı bir takım fedakârlıklarda bulunacak ve hali hazırda ticareti felce uğratan çıkmazdan kendiliklerinden çıkabilmeleri için çalışacaktır.

Amerika reiscümruru sözüne devamlı demistir ki:

"İktisadî düşüncelerde tam bir inkılap vukuunun arifesinde bulunmakta olduğumuza ve istikbalde müstahşili daha az ve müstehtliki daha ziyade düşüneceğimize kanaiz."

İŞARETLER

Taarruzun 9 uncu günü

Dil harbinin resmî tebliğini her akşam Anadolu ajansı, Anadolu harbinin resmî tebliğini getirdiği günlerin kokusile, heyecanile getiriyor. 12 kelimelik listeyi aynı duygu ile karşılıyor.

O zaman:
— Nereye girdik, nereye kadar ilerledik diyorduk, şimdi, kültür harbinde A kalesi zaptollundu, B siperlerinden aştık, I meydan harbini kazandık, diyoruz.
Dokuz günde 100 den çok siperi kültür öncülerinde elde ettiler.

Bir çoklarımız sanıyorduk ki, Türkçeden (gadri) ve gadirleri, (Harikayı) ve harikaları atarsak dilimiz yavanlaşacak, damgımız kuruyacak, konuşamıyacağız. Dilimizin içine tepdili kiyafetle girmiş oturmuş olan bu yabancıların bir çokları şu dokuz günlük taradandan sonra anlaşılıyor ki, dilimizin içinde manasızdır. O kadar manasız ki, hiç bir zaman onu yerli yerinde bile kullanmaya imkân bulamıyormuşuz. Hayret etmeyi nüz, çünkü bir dil demek sade lûgat kitapları demek değildir. Dil demek bir milletin mantığı demektir. Dünyayı, hayatı görüş demektir.

Şu dokuz günlük araştırmada beliren hakikatler nice hakikatler var. Anlaşıyor ki, Türk dili Sami diller gibi (mücerret) lâflara yer vermiyor. O, (realist) ve şahst bir dildir. Realist bir mantık sahibi dır.

Mücerret lâflar bile Türkçenin içine girince mücerretliğini kaybetmiş, bazı kelimeler hiç mi, hiç bizim malımız olmamış! Meselâ geçen akşam gelen listede bir kelime vardı: Harika!

Düşündüm, taşındım, yirmi, otuz kişiye sordum, bana harikayı Türkçe bir kelime ile anlatamadılar. Matbaanın çaycısına, hamallarına harikayı hatırlatan misaller söyledim.

— Gece yarısı birdenbire güneş doğsa bunu nasıl anlatırsınız.

Aldığım cevaplar şunlar oldu:

— Parmak ısırtan.

— Allahın işi.

— Gece yarısı gün doğdu.

İkinci bir sual sordum. Dedim ki:

— Bir adam yirmi metre yüksekten düşse fakat yere indiği zaman bir yerine bir şey olmasa bunu başkasına anlatırken ne dersiniz?

Hamallardan aldığım cevaplar şunlardır:

— Allah saklamış!

— Kaza geçirmiş!

— Şaşılacak şey!

Kahveci şunu söyledi:

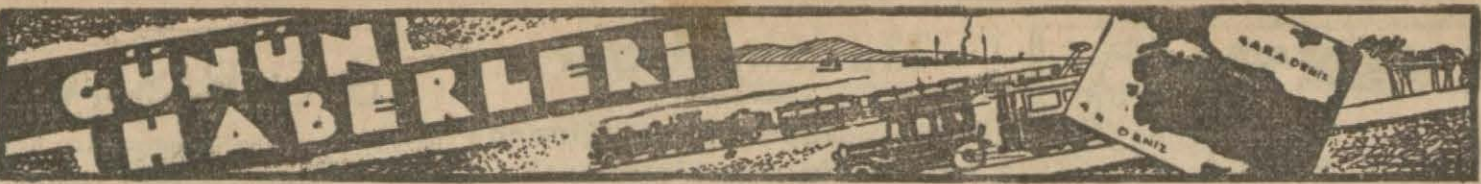
— Yere atladi!

Bütün hayatı realist bir görüşle geçmiş millette Arapların anladığı manada bir (Harika) mefhumu yok! Onun için harika addedilecek bir şey mevcut değil!

Bütün hayatı tecrübe ile geçen bir millet için harikaya yer vermemek bir eksiklik değil, bir kazançtır. Zaten bugün harika kelimesini kullananlara dikkat ediniz ya tamamen Sami milletlerin mantıklarına uymuş olanlardır yahut ta harika kedi işi yapan bir aslan gibi acaip yerlerde kullanılmaktadırlar.

Dokuz gün bize bunları öğretti.

Sadri Etem

Sıtkı Bey

Fizik âliminin büyük keşfi!

"Sıtkı Beyin sözlerinde bir sarahat yoktur."

Bundan bir müddet evel, Bursa'da oturan Sıtkı Bey isminde bir zatın fizik âlemini şiddetle alâkadar edecek mahiyette bazı keşiflerde bulunduğunu iddia ettiği ve kendisinin Dolmabahçede toplanan ilmi bir heyet huzurunda dinlenildiği malumdur. İki gün devam eden bu toplanmadan sonra Sıtkı Bey Bursa'ya dönmüştü. Bu içtimadan sonra kendilerini gördüğü müz ilmi heyet azası da Sıtkı Beyin ne demek istediğini ve ne keşfettiğini anlıyamadıklarını ve bitabi bu toplanmalardan da müspet bir netice alınmadığını söylemişlerdi. Sıtkı Beyden nazariyesini izah eden uzun bir mektup aldık. Bu mektuptan istifade ederek dün mütaleaları alman ve bu zatı dinliyen heyet azasından bazıları ile görüştük.

Müderrisler ne diyor?

Salih Murat Beyin, mühendis mektebinin bu fizik hocasının kanaati de, diğer arkadaşları gibi bu iddiaların müspet olmadığı ve olamayacağı şeklinde idi. Bu itibarla artık söylenecek bir şey olmadığına işaret ederek söylemek istemiyordu. Nihayet, son defa olmak üzere şu cümlelerle iktifa etti.

— Sıtkı Beyin müspet bir iddiası yoktur. Sözlerinde sarahat yoktur. Evvelâ yaptığı tasnif tamam değildir. Böyle iki kâğıdın üzerinde bugünkü malûmatı verebilecek bir tasnif yapmak mümkün değildir. Meselâ idrogenin tayf hatları namütenahidir. Bu namütenahi hatta mütenazir renk veya dalga uzunluklarını bir tabaka kâğıt üzerinde nasıl koyarsınız? Evet, birçok ilmi hatalarından sarfınazar Sıtkı Beyin ne keşfettiği ne yapmak istediği belli değildir. Maksat atomu parçalamaksa bunun için evvelâ büyük laboratuvarra ihtiyaç var. Yeni bir atom nazariyesi yapmak ise yüksek riyazi tahlillerle örülmüş bir nazariye kurmak lâzımdır. Tasnif ise bu kadar şümüllü tasnif olamaz.

Diğer bir müderris te:

— Sıtkı Beyin biraz daha çalışmasını sonra mekteplerde hocalık etmesini temenni ederim. Böyle ya parsa memlekete daha müfit olur, demiştir.

Altın da yapacak!

Diğer taraftan öğrendiğimize göre evcele yapılan toplantıda Sıtkı Bey keşiflerini sayesinde Altın ya pabileceğini de iddia etmiştir.

Amerika büyük elçisi

Amerika büyük elçisi Mr. Sheril dün sabahki trenle Ankaradan gelmiştir.

Amerikanın sabık bir elçisi şehrimize geliyor

Amerikanın eski Paris elçisi Mr. Edg bu sabah şehrimize gelecektir. Zevcesi ve hususî kâtibile birlikte seyahat etmekte olan Mr. Edg bu rada bir kaç gün kalacaktır. Ankaraya gitmesi de muhtemeldir.

Mahkemede

Bir tevkif

Kurşunla öldürmeğe davranmaktan suçlu

Tophanede Kafesli Harman sokagında oturan Hasan oğlu Şükrü Efendiye kurşunla öldürmeğe davranmaktan suçlu kömür amelesinden Salih Şakir Efendinin muhakemesine dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Salih Efendi, kendisinin Şükrü Efendiye hiç tanımadığını, araların da herhangi bir vazgeçti bulunmadığını iddia etmiş, "asıl o bana hücum etti. Bıçak çekti. Yanında bir de arkadaşı vardı. Ben, kendimi müdafaa mecburiyetinde kaldım. Onu öldürmek değil, korkutmak istedim. Silâh patlayınca, arkadaşşı kaçtı. O da yaralanmış," demiştir.

Müddeiumumî Ahmet Muhlis B. hâdisenin mahkemeye öldürmeğe tam davranış olarak gönderildiğini, suçlunun bir kaç el kurşun sık tığını, suçun ağır cezayı icap ettiren ve âsayaş dokunan bir suç mahiyetinde olduğunu ileri sürerek, Salih Efendinin derhal tevkifini istemiştir.

Reis Aziz, aza Nusret ve Tahir Beyler, sözler birlikte olarak Salih Efendinin alıkonulmasına karar vermişler, şahitlerin çağırılması için, muhakeme dört Hazirana bırakılmıştır.

Salih Efendi, jandarma muhafazasında tevkifhaneye gönderilmiştir.

Otomobil bir kadına çarptı

2779 numaralı otomobili idare eden şoför Ali köprü üstünden geçerken, Vefada bozacı dükkânının yanındaki evde oturan Fatma Hanıma çarpmış kadını, başından, kolundan yaralamıştır.

Şoför Ali yakalanmıştır.

Bir dülgerin iddiası

Vali konağı caddesinde M. Frankonun yapısında çalışan dülger Mustafa, amele çavuşu Hüseyin ile dört arkadaşı tarafından dövülüğünü iddia etmiştir.

Tahkikat yapılmaktadır.

VAKIT

Gündelik, Siyasî Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu
Telefon Numaraları
Yazı İşleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24370

Felgrat adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik:	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İlan ücretleri:

Resmî ilânların bir satırı	10	Kuruş
Ticari ilânların bir satırı	12,5	Kuruş
Ticari ilânların bir santimi	25	Kuruş

Küçük ilânlar:

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Bir Hintli

imam Londradan şehrimize geldi

Londrada 300 Müslüman olmuş İngiliz var

Londradaki camiin imamı merkezi Pençapta bulunan islâmîliği propaganda teşkilâtı mensuplarından Ferzend Ali Han Sahip Münşi memleketine dönmek üzere Londradan şehrimize gelmiştir.

Ferzend Ali Han gazetecilere şunları söylemiştir:

— Beş sene kaldığım Londra'da vazifem nihayet bulduğu için memleketime dönüyorum. Bu frsattan istifade ederek Türkiyeden geçmek istedim.

Londrada İngiltere hükûmetinden dindâşlarının menfaatlerini alâkadar eden meselede daima müzaheret gördüm. Bu sayede Londrada mevcut yegâne camii yapıtrabildim. Londrada binden fazla müslüman bulunuyor. Bunlar yalnız Hintli değil, her müslüman memleket ahalisindendir ve ekserisi darülfünun talebesidir. Bir kısmı da Londrada resmî veya hususî vazifelerdedir. İslâmiyeti kabul eden İngilizler de vardır. Bunların sayısı benim Londrada bulunduğum beş sene zarfında üç yüzü bulmuştur.

Bir italyan gazeteci tayyaresi ile şehrimize geldi

İtalyan gazetecilerinden M. Beoni Brocchieri kendi kullandığı küçük spor tayyaresile şehrimize gelmiştir. Daha evel Amerikada ve Avrupada tayyare ile müteaddit seyahatler yaparak intibalarını Corriere della Sera gazetesinde yazan M. Brocchieri bu seferde, 85 beygirlik bir motörle mücehhez iki kişilik ufak bir tayyare ile Milândan Bağdada gitmektedir.

İtalyan gazeteci dün sabah tayyaresile Bağdada hareket etmiştir.

Komünistliğe teşvik edici neşriyat

Nazım Hikmet Beyin "Gece gelen telgraf," isimli kitabından dolayı açılan komünistliğe teşvik edici neşriyat davasına ait tahkikata devam olunmaktadır.

Dün, kitabı neşir ve tevzi eden kütüphanenin sahibi Muallim Ahmet Halit Beyle basan matbaanın sahibi Ali Bey ve satan bazı kitapçıların ifadeleri alınmıştır.

Tahkikatın önümüzdeki hafta içinde bitmesi muhtemeldir.

Gene aynı suçtan maznun olarak "Bir yıldız ateşi," şairi de dün isticvap edilmiştir. Bu kitabı basan matbaacı ve satan kitapçının ifadesi alınmıştır.

15 Yıl evelki VAKIT

21 Mart 1918

— Piyasada dün gene durgunluk başlamıştır. Hararetili hiç bir iş olmamıştır. Fiatlarda da tevakkuf vardır.

— Rusyadaki Osmanlı esirlerinden 248 neferlik bir kafilâ daha dün Sirkeci istasyonuna muvasalat etmiştir. Bunların arasında 45 İran 8 de Semerkantlı mülteci vardır.

— 14 Mart 334 tarihli kanun mubince Fırat ve Dicle nehirleri arasında Elcezinin kısmi şimalisinde (Cizre) (Habur) ve (Sincar) namı ile üç müstakil liva teşkil olunacaktır.

SOHBETLER

Behzadın jübilesi

Belediye reisimiz, bin bir dertli işleri, kayguları arasında, ölmekten kurtardığı ve yeniden kurduğu sanat yuvamızı yan çizmiyor. Şehir tiyatrosu ile, şehir opereti ile, tiyatro mektebi ile de uğraşmaktan geri durmuyor. Sanatın kıymetini bilen insanlar kıymetli insanlardır. Muhittin Bey, muhakkak, ki hem sanatı takdir ediyor, hem de sanatkâr değeri biliyor.

31 martta, şehir tiyatrosunda, Behzat Hâki gecesini için yapılacak hazırlıkların başında bulunması, yirmi beş senedir, sahnemize hizmet eden Behzat Hâki ile yakından alâkadar olması, yalnız şehir tiyatrosu sanatkârlarını değil, bütün sanat sevenleri sevindirecek bir lûtuftur. Vali ve belediye reisimizin bu alâkasını, sanatkârlarımızla beraber, biz de tebci ederiz.

İştiiğimize göre, 31 Mart perşembe gecesini, şehir tiyatrosunda, Cemal Reşit Bey konser verecek, Behzat Hâki "Meraki,"yi oynıyacakmış. "Meraki," herkesin bildiği gibi, Ahmet Vefik Paşanın, Moliyeden naklettiği bir komedidir. Bunun böyle olduğunu belki herkes bilir. Fakat herkesin, bu "Meraki,"rolünde, Behzat Hâkiyi seçtiğini zannetmiyoruz.

Yirmi beş senedir, hayatını sahnemize, sahne sanatımıza bağışmış olan Behzat Hâki, tiyatro âleminde birçok tipler yaratmış, yüksek bir sanatkârdır. Fakat "Meraki," Türk tiyatrosunun şaheseri değildir ve bu şaheseri yaratan yegâne sanatkâr - mübalâgasız - methiyesiz söylüyoruz - yegâne sanatkâr Behzat Hâkidir.

Behzada sorarsanız: "Yirmi beş senelik sahne hayatınızda, en çok sevdiğiniz rol hangisidir?," Şahid düşünmeden cevap verecektir:

— Meraki!..

Ahmet Vefik Paşanın, eski üslûplu tercümesini, okumağa doymıyan kimseler vardır. Behzat Hâki, "Meraki,"yi sahnede seyrine doyulmaz bir tip olarak canlandırmıştır.

Fransada "Meraki,"nin aslı oynayan sanatkârların isimleri, tiyatro tarihlerine altın harflerle yazılmıştır.

Fransaya ecnebi olan garp mekteplerinde, Molyerin kahramanlarını hakkıyla canlandıran sanatkârlar parmakla gösterilir. Onların da isimleri, nesilden nesile tikel etmiştir. Adetleri sayılıdır.

İşte Behzat Hâki, parmakla gösterilecek, sayılı sanatkârlardan biridir.

31 Mart gecesini, şehir tiyatrosunda verilecek jübile, sadece, Behzad karşı bir kadirşinaslık eseri olmakla kalmıyacaktır. Darülbodâ-yie, operetten sonra gelmiye başlıyanlara da, sanatkârlarımızın, daha neler yaratmağa kadir olduklarını bir kere daha gösterecektir.

Yukarıda Cemal Reşit Beyin konser vereceğini yazmıştık. Bu jübile, bu genç ve çok kıymetli bes tekâmürümüz, İstanbul halkına tanıttacaktır. Avrupanın tanıyıp alkışladığı bir Türk bestekârını bizim bilmememiz hayli gariptir. Cemal Reşit "Üç saat," operetinde, alkışlama: kâfi değildi. Bu sanat kâr "Üç saat," ten çok daha kıymetlidir.

Selâmi İzzet

OSMANLI DEVLETİ ÖLÜRKEN...

Muharriri: Celâl Nuri

* İktibas, nakil, tercüme hakları mahfuzdur

Kaybettiğimiz Türk eleri

Osmanlı İmparatorluğunda Araplarla karışmış Türklere, Rumlarla karışmış Türklere, Bulgarlarla karışmış Türklere tesadüf edilirdi. Bunlara, münasabedenizle, (ekalliyet Türkleri) diyeceğim. Bu tip artık kalmıyor. Kaybettiğimiz yerlerden buraya gelen muhacirlerin ise git gide hususiyetleri zayıf oluyor.

Şu cümlelerimi biraz karanlık, yahut kapalı buldunuz. Fikrimi izah edeyim ve misaller getireyim. Halep, hem Türk, hem Arap bir vilayetti. Girit, adalar hem Türk, hem Rum. Pizren, Debre, hem Türk, hem Arnavut. Âdetler karışmış, diller birbirinden müteessir olmuş, aile münasebetleri çoğalmış. Bunun için Rumelili ve Adalı, Konyalı ile Ankaralıya, Antakyalı, Kastamonulu ile Trabzonluya büsbütün benzemez. Rumlarla karışmış Türkler hakkında malûmatım fazla olduğundan şu yazıda biraz onlardan bahsedeceğim.

Renesans devrinde Akdenize hakim iki İtalyan Cumhuriyeti Venedik ile Cenova adaların sultanı idiler. Akdenizde bu iki devletten ruhsatı olmayan gemi, sefer edemezdi. Fakat Türkler şanlı bir donanma yarattılar. Venedik'in meşhur Amiralî Andrea Doria'yı yere serdiler. Hakimlik İtalyan Cumhuriyetlerinden Türklere geçti. Barbaros Hayrettin'in şu münasebetle ismini tebci edelim.

Bütün adalar bizim oldu. Bunları alıncıya kadar dedelerimiz pek çok savaştılar. Meselâ Kandîye muhasarası tam 25 sene sürdü. Oralara yerleşen Türkler kâmil muhâriptirler. Fetih'ten sonra da, daima, hayat mübarezesinde savaşmak mecburiyetinde kaldılar. Eğer o Türkler pek mahir, müdebbir, muktedir, keskin kimseler olmasalardı Rum ekseriyetleri arasında dayanamazlardı. Erirlerdi. Asırlardan beri harp veyahut iktisaden mücadele halinde bulunan Türkler!...

Rum diyip te geçmeyiniz. Rum, son derece muktesit ve tilki huy-lu tüccardır. Yahudiden beter tüccardır. Zamana çok uymuştur. Şu dakikada, dünyanın her köşesinde, Amerika'da ve Hindistanda Cennubi Afrikada ve Avrupada, Yemende ve Asirde, Habeşistanda ve Romanyada, Tatavladada görüldünüz bakal Vasil'e, Galatada Bahçekapısında kendisinden el'aman dediğiniz haram yeyici Pandelâkiye rastgelirsiniz. İşte, bir Türk cemaatinin onların arasına da yaşayabilmesi canlılığına delâlet eder. Bu Türk kolonileri adalarda yalnız hükûmet kuvvetiyle dayanmıyordu. Aklına ve koluna da istinat etmekteydi.

Adalara yazık oldu. Görüş noktamı size anlatayım:

Bir yerin hangi devlete ait olduğunu tayin için birinci yol şudur: Ora ahalisi hangi milletten dir? Türk ise o mahal Türkiye'nin olmalıdır; Rum ise Yunanistanın. Lâkin bu terazi kâfi değildir. Bir de mülki tamamiyet var. Adalar Anadolu'nun birer parçasıdır. Bu itibar ile o yerlerin sahile merbut olması tabii idi. Fakat olan oldu. Muahedeleri tenkit edecek değil-

lim. Yani demek istiyorum ki, vakitle, Osmanlı devletinin adalara sahip olması haksız değildi.

Adalar şu kısımları ihtiva eder: 1) — Anadolu'ya yakın olanlar (Sabık Cezayir Bahri Sefit vilâyeti); 2) — Yunanistana yakın olanlar; 3) — Girit; 4) — Kıbrıs; 5) — Yedi adalar.

2) numaralılar Yunan istiklâli- le elimizden çıktı. İsimlerini bile unuttuk. Bunlardan bazılarının adaları ya Türkçe idi; yahut Türkçeleşmişti. Bu isimleri coğrafya kitaplarında bile, eyvahl muhafaza edemedik. Meselâ İstendil (Rumcası Tinos); Nakçe (Nak-sos) Çuha adası (Cerigo); Eğri-boz (Halkida). Bunlar tarihte kaldı. Şu tarihi Türk isimlerine karşı nankörüz. Garip değil mi? Sabık Cezayir Bahri Sefit vilâyetinin, düne kadar bize ait ve kısmen Türklerle meskûn bu adaların Türkçe isimlerini bile unutuyoruz. Hepimizin bildiği, tanıdığı bu Cennet gibi adaların, bazan, Türk gazetelerinde isimleri Rumca olarak geçiyor. Meselâ Dahiliye Vekili Şükrü Kaya B. in memleketi İstanköy'e (Kos) demek haktan reva mı?

Bu adalar (ve Girit), gerçekten güzel, zengin, mühim noktalardır. Rum ahalisi ise sair Rumlardan belki üstündü. Giritli, Midillili, Rodoslu, Sakızlı, İstanköylü, Limnili Türkler de, herhalde, hayat mübarezesinde kavrulmuş, muzafer olmuş kimselerdi.

Roma, Lâtin âdetleri gerek Türk, gerek Hristiyan adalara çok nüfuz etmiştir. Meselâ ora Türkleri denizcidir. Zeytin yağından, balıktan çok hoşlanır.

Dünyanın her yerinde adaların kendilerine mahsus bir takımı meziyetleri olur. Nitekim İngilizler, Japonlar bu meziyetleri haizdir. Bizim Giritliler ve adalılar da öyle...

Girit müslümanları, vaktile, ada ahalisinin üçte birini teşkil ederdi. Lâkin emlakın üçte ikisi kendilerine aitti. Dilleri Türkçe olmayan bu Türklerin dinî selâbetleri, milli hammiyetleri ilerideydi. Rumlarla daimi mücadele halinde yaşadılar. Hiç kaynaşamadılar. Kaybedilen dile mukabil hamiyetten çok kazanaları bir garibedir.

Rodoslular, Midillililer, İstanköylüler Türkçe konuşuyor, lâkin Rumcası da bilirler. İstanbul Ermenilerinin iki dilli olmaları kabilinden, milliyet, din, selâbet, hammiyet noktaları müstesna olmak üzere maddî kabiliyetleri ve bazı âdetlerde Türklerle Rum arasında çok yakınlık görüldü. Dili Rumca olan Türk: Giritli müslüman...

Dili Türkçe olan Rum: Rumelide gagavuzlarla Hristiyan Karamanlılar. Ne tuhaf manzara: Bir tarihte, New York'ta, ufak bir vapurda bulunuyordum. Karşıma iki Karamanlı Rum geçti. Öz dili-mizle Türkleri öyle bir zemettiler ki sormayınız. Türkü zemetmeğe Türkçeyi alet ediyorlar.

Giritliler de böyle. Kalp, his, merbutiyet itibarıyla bir Giritli müslüman, bir Giritli Hristiyanın pek fazla muhalifidir. Birlikte yaşayan bu iki cemaatin kalpleri a-

Matmazel Şor

Sahte pasaportla gittiğinden poliste bugün dinlenecek

Yunanlı aktör M. Papas tarafından tayyare ile ve sahte pasaportla Atınaya kaçırıldığı iddia edilen Matmazel Şorun tekrar İstanbul dönmeye üzerine hakkında kanunî muamele yapılmasına karar verilmiştir.

Matmazel Şor sahte pasaportla hudut harici çıkmakla maznundur. Zabıta tarafından yapılan tahkikat evrakı hazırlanmıştır.

Bugün Matmazel Şor isticvap edilecektir.

Onlar Matmazel Şorun sahte pasaportla gittiğinin farkında olmadı, M. Papasın bu pasaportu kendisinden gizlediğini söylüyorlar. Bu lâkırdıyı Adliyenin dinleyip dinlemeyeceğini ileride anlayacağız.

İskân sui istimalinden mevkuf kimse kalmadı

İskân sui istimali işinden dolayı devlet şurasınca muhakemelerine karar verilen yirmi kişiden altısı mevkufu. Bunlar da serbest bırakılmışlardır.

Hepsinin muhakemeleri, kendileri, mevkuf olmıyarak yapılacaktır.

rasında bir sıra dağlar bulunuyor. Daimi bir küreş..

Adaları bildiğim için şu satırları yazdım.

Diğer mıntakalardan aynı selâhiyetle bahsedemeyeceğim için sözü kısa kesiyorum. Fakat mesele tahlile lâyıktır. Cenupta Araplıkla Türklük, Kosova ve Manastır vilâyetlerinde Türklükle Arnavutluk çok girift oluyor.

Dikkat ettiniz mi? Rumelinin bazı yerlerinde Bulgar, Yunan, Arnavut dilleri Türkçenin nahvine tesir etmiştir.

— Yoktur ki ne yapayım.

— Söyledim ona. Dedi bana... Ağrıyör başım, onardı saati. Yedi yorguntu...

Şu tertip Türk nahvine uygun delgildir. Bunun gibi Rumelinin sair unsurları da Türklerden binlerce kelime ve bir kaç nahiv kaidesi almışlardır.

Debreli Türklerle İskenderunlu Türk.. Biri Arnavuda çalışıyor, öteki Aaraba.. Biri, arada sırada: Po more diyor; öteki; Lâ diyor!

Fakat, tekrar edeyim, Osmanlı imparatorluğu tarihe intikal ettikten sonra artık bu farklar çok süremeyecektir. Nitekim 93 harbinden sonra Tuna vilâyetinden Anadolu'nun göbeğine hicret edenlerin lehçeleri, bugün, büsbütün zail olmuştur.

Rumelinin Anadolu'ya tesiri oluyor.. Aradan zaman geçmekle beraber gene muhacirlerin bazı âdetleri, bazı hususiyetleri eski Anadolu halkında tebarüz etmektedir.

Bu hal umumidir: Avusturya—Macaristan imparatorluğu da parçalandı. Saltanat mevcutken Viyana şehrinin Almanlığı baki olmakla beraber onun biraz da Slavlığı inkâr edilemezdi. Fakat Slavlar ayrıldılar. Kabil midir ki bir müddet sonra Viyanada Slav kokusu veya boyası tutunabilsin?

Bir aralık Yunanistanda, Romanıyada, yakınlarda Bosna—Hersekte Türkün gölgesine her köşe bucakta tesadüf edilirdi. Şimdi öyle mi?

Celâl Nuri

BORSA

[Hizalârlarda yıldız işareti olanlar üzerlerinde 20 martta muamele olanlardır] Rakkamlar kapanış fiyatlarını gösterir

Nukut	(Satış)
Kuruş	Kuruş
*20 İ. Eransız 170.-	*1 Şişli Av 26.-
*1 Sterlin 730	*1 Pezeta 17.-
*1 Dolâr 211.-	*1 Mark 50.-
*20 Lira 218.-	*1 Zolot 24.-
*20 İ. Belçika 115.-	*1 Pengo 30.-
*20 Drahm 25.50	*20 Ley 23.-
*20 İsviçre 820.-	*20 Dinar 55.-
*20 Leva 26.-	*1 ceyrone.-
*1 Florin 84.-	*1 Altın 935.-
*20 Kuruş Çek 120.-	*1 Mecidiye 33.-
	*1 Banknot 228.-

Çek fiatları (kap. sa. 16)	
*Paris 12.03	*Praga 15.91
*Londra 728.57	*Viyana 4.2425
*New-York 47.5750	*Madrid 57.25
*Milano 9.1925	*Berlin 1.9868
*Brüksel 8.3850	*Varşova 2.085
*Atina 51.4825	*Peşte 3.8665
*Cenevre 2.43750	*Bükres 79.72
*Sofya 66.72	*Belgrad 34.83
*Amsterdam 1.1720	*Moskova 1092.25

Esham	
İş Bankası 11.-	Terkos 39.50
* Anadolu 33.60	Cimento A 11.20
Rejl 4.3-	Canyon Dey 24.-
Şir. Hayriye 15-	Sark Değ 1.70
Tramvay 4.30	Balya 2.-
U. Sigorta 24.-	Sark m. ceza 2.35
omonti 25.50	Telefon 13.-

istikrazlar	Tahviller
İst. dahilî 96.-	Elektrik -
* Sark. D. yolları 5.05	Tramvay 54.57
* Anadolu 59.50	Tünel 4.20
Gümrükler 5.55	* Rihtim 18.15
Saydî mahf. 4.35	* Anadolu 48.50
Bağdar 11.75	* Anadolu 43.50
Askeriye	* A. Mümessil 50.20

Hukuk talebesinin çayı

Hukuk Talebesi Cemiyetinden: Hukuk talebesi cemiyeti, 23 Mart 933 Perşembe günü saat 16 da Maksim salonlarında 931 - 932 mezunları şerefine bir çay verecektir.

Mezun arkadaşlar davetiyelerini fakültede cemiyet ikinci reisi Hilmi Arif Beyden almaları rica olunur.

Halkevi konferansları

İstanbul Halkevi Reisliğinden: 23 Mart Perşembe günü saat (17) de Ressam Nazmi Ziya Bey tarafından (Ressam hoca Ali Rıza Bey) hakkında bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Bu münasebetle Halkevinin alt kattaki salonunda bir sergi tertip edilmiş ve üstadın yüz elliye yakın eseri teşhir edilmiştir. Sergi 8 Nisana kadar her gün ziyaret edilebilir. Duhuliyeye yoktur.

Deri ve barsak

Tayyare Cemiyeti İstanbul şubesinde:

Kurban bayramında teşkilâtımız tarafından toplanacak deri ve barsaklar pazarlık suretile ayrı ayrı müzayedeye konmuştur. Martın "26.", pazar günü saat "16.", da fiat haddi lâyıki görüldüğü takdirde ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere Çağaloğlu'daki şubemize müracaatları ilân olunur.

Düzce Asliye Mahkemesi Sulh Hukuk Dairesinden:

Düzcede avukat Hüseyin Kâzım Bey ile Düzcenin Çarkez aynalı karyesinden Aptullah oğlu Ahmet zevceci Safiye hanım vekili Kâzım Bey ve Düzce'nin Burhaniye mahallesinden müteveffa hafız İsmail Efendi vereseleri zevceci Müslîmet ve kızları Sadiye ve Hüsnîye Hanımlarla oğlu Aptusselâm Efendi meyanlerinde mütekevvîn izalei suyu davasından dolayı ikametgâhlarının meçhul bulunduğu anlaşılıp ilânın tebliğat ifasına rağmen gelmeyen müddealehyelâden Hüsnîye ve Sadiye Hanımlar hakkında giyap kararı itihaz edilmiş ve muhakeme 15/Nisan/933 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 15 de talik edilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren beş gün zarfında itiraz etmedikleride takdirde muhakemeye kabul edilmeyecekleri giyap kararı makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

TAKVİM

Salı	Çarşamba
21 Mart	22 Mart
24 Zilkade	25 Zilkade
Gün doğuşu 6,04	6,04
Gün batışı 18,21	18,21
Sabah namazı 5,15	5,15
Öğle namazı 12,22	12,22
İkindi namazı 15,47	15,47
Akşam namazı 18,21	18,21
Yatsı namazı 19,51	19,51
İmsak 4,24	4,24
Yılın geçen günleri 80	81
kalan 286	285

HAVA — Yeşilköy Askeri rasat mezinden verilen malûmata göre, bugün yağış ve sakin olacaktır.

Dünkü stacklık en fazla 13, en az 6 rece, hava tazyiki 760 milimetre idi.

RADYO

Bugün

İSTANBUL
18 den 18.45 e kadar Saz (Makbule nim) — 18.45 ten 19.30 a kadar Orkestra 19.30 dan 20 e kadar Fransızca ders (ilemiş olanlar) — 20 den 20.45 e kadar (Hikmet Rıza Hanım) — 20.45 ten 21.30 kadar Hafız Ahmet Bey — 21.30 dan 22.30 kadar Nîmet Vahit Hanım tarafından taşın — 22 den 22.30 a kadar Gramofon, A ve Borsa haberi, Saat ayarı.

ANKARA (1553 m.)
12.30 - 13.30 Ankarapalas orkestresi 13 - 13.40 Orkestra: Ouverture Le Calife Bagdad, Fantaisie Manon, Fantaisie Par d'amour — 18.40 - 19.10 Gramofon — 19.10 - 19.40 Viyolonsel konseri (Edip B. tarafından) — 19.40 - 20.10 Gramafon — 20.10 jans haberleri ve hava raporu.

VIYANA (518,1 m.)
12.30 Konser — 13.40 Plak — 14.10 P — 16.20 Şarkı — 18 Konser — 20.40 Mü — 21.15 Komedi — 22.30 Mistenget rev — 23.45 Konser.

LEIPZIG (389,6 m.)
21 Konser — 22 Haber — 23.15 Haber musiki.

BÜKREŞ (394,2 m.)
13 Plak — 14 Plak — 18 Konser — şarkı — 21.20 Senfonik konser — 22.15 Senfonik konser.

ROMA (441,2 m.)
21 Haber — 21.45 Konser — 23 Kon — 23.55 Haber.

BUDAPESTE (550,5 m.)
10.15 Askerî bando — 19.05 Konser — Balet musiki — 20.30 Çigan orkestresi 21.30 Plak — 23.20 Haber ve Piyano.

MOSKOVA (1304 m.)
18.10 Haber — 22 Fransızca — 22.55 zil meydan — 23.05 Haber.

VARŞOVA (1412 m.)
20.30 Musiki — 20.45 Havadis — 21 Halk konseri — 23.15 Dans.

Yarın

ANKARA (1553 m.)
12.30 - 13.30 Ankarapalas Orkestresi 18 - 18.40 Orkestra: Ouverture La premiere jaun, Fantaisie Samsoun et Dalila, Roman Sans paroles — 18.40 - 19.10 Gramofon 19.10 - 19.40 Dans musiki — 19.40 - 20 Gramofon — Ajans haberleri ve hava raporu.

VIYANA (518,1 m.)
12.30 Konser — 14.10 Plak — 16.20 Şark — 18 konser — 22.55 Konser.

LEIPZIG (389,6 m.)
7.15 Jimnastik — 7.35 Konser — 13 Konser — 14.15 Musiki — 20.15 Musiki — 21. Musiki — 23.05 Haber — 23.30 Senfonik konser.

BÜKREŞ (394,2 m.)
13 Plak — 14 Plak — 18 Orkestra 19.25 Orkestra — 21.20 Piyano — 22.05 Roman konseri — 22.35 Dans.

ROMA (441,2 m.)
21 Haber, Plak — 21.45 tiyatro ve hab — BUDAPESTE (550,5 m.)

10.15 Orkestra — 18 Jazbant — 19 Plak konser — 20.30 Opera.

MOSKOVA (1304 m.)
18.10 Haber — 18.30 Opera — 19.30 Senfonik konser — 22 İngilizce negriyat — 22.30 Kızıl meydan — 23.05 Haber.

VARŞOVA (1412 m.)
18.10 Plak — 17 Plak — 18 Plak — 19 Hafif musiki — 21 Konser — 22.25 Konser — 23.30 Dans — 24 Dans.

İstanbul Belediyesi Oarülbedayi Şehir Tiyatrosu

Temsilleri:

Bu akşam saat 21.30 da İSTANBUL BELEDİYESİ

BYNARÖZ KABİS

Yazan: Müşahip zade Celâl Bey

6 perde tarihî komedi

Mualim ve Talebe gecesi

Bir Yastıkta Kocayın..

Yazan: Mediha Münir

Bir haziran günü, Bedia yalnız çıkmıştı. Çingenelerin oturdukları Elmadağın kadar indi. Hiçbir şey düşünmüyor, yürüyordu..

Birdenbire, kulaklarına sert sesler geldi. İki çingene kavga ediyorlardı. Biri iriyarı, karayağız, ızbandut gibi bir adamdı, öteki, esmer, ufaktefek, kıvrıkcık saçlıydı.

Biri, dedi ki:

— Onun, Gülbaharla düşüp kalktığını herkes biliyor. Artık Etem ne yaparsa boştur.

Genç adam bir küfür daha savurdu.

Bunun üzerine ızbandut kamasını çekti. Genç acı acı haykırarak geri çekildi.

Bunun üzerine, bir kadın kendini araya attı ve haykırdı:

— Kendine gel be!.. Eğer ona dokunursan seni gebertirim. Benim erkeğim o artık.. Onu seviyorum, onda gönlüm var anlıyor musun?.. Seni de gözlerim görmek istemiyor, seni görünce, domuz görmüşe dönüyorum.

Herif, kadını omuzundan itti. Gencin üzerine saldırdı.

O anda bir tabanca patladı.

Adam bağırdı:

— Yandım, karı beni yaktı! Koca vücut, kanlar içinde yere yuvarlandı.

Kadın elinden tabancasını atmış, genç adamın boynuna sarılmıştı. Gözlerini kan bürümüşü.

Mütemadiven tekrar ediyordu:

— Seni seviyorum, sende gönlüm var.. Allah onun belasını versin!

Her taraftan koşuyorlardı. Silâh sesini duyan kulübesinden fırlamıştı. Yaralıyı kaldırdılar, bir araba arıyorlardı.

Bedia olduğu yerde, mihlanıp kalmıştı. Bir yere gidemiyordu. Biri kulağına fısıldadı:

— Hanım burada ne duruyorsun?.. Haydi yoluna git, bunlar senin işin değil!

Bu ihtiyar, kır saçlı bir çingeneydi.

Bedia geri döndü. Bu aralık haykırışmalra oldu:

— Polisler geliyor!.

Bedia, ihtiyara sordu:

— Vurulan kimdir?.

— Geberdi galiba.. İyi bir çingeneydi. Aslan gibiydi.. Ama nidersin, Gülbaharın gönlü ötekinde..

— Vurduğu kocası mı!

— Evet.

— Çocukları var mı?.

— Dört tane...

Bedia bunun üzerine uzaklaştı. Artık buradan kaçmak istiyordu. Polisler kadını tutmuşlardı. Herkes yüzüne tükürüyor, bağırıyor, haykırıyordu.

Bedia, büyük yola kendini dar attı. Bir otomobil çağırırdı, bindi. Korkulu bir rüyadan uyanmış gibiydi.

Otomobil hızlandıkça, sınırları beraber yatırıyordu. Fakat, kadının yüzünü artık unutmasına imkân olmadığını anlıyordu.. Dostu ile kocasının arasına atıldığı zaman, nasıl bir kahraman hali takınımıştı!..

Hatırasında başka bir şey hayallendi. Çingene kadının gözünde gördüğü alevi, bir kere de Ra-

şidenin gözünde görmüştü. Aşkın karşısında, zenginle fakirin, okumuşla okumamışın hiçbir farkı yoktu. Aşk, herkesi pençesine yakaladı mı, aynı seviyeye indiriyordu.

"Aşk!.."

Bedia, bir iki kere, bu kelimeyi dudaklarının arasında mırıldandı.

Onun da senelerdenberi beklediği bu değil miydi?.. Bunu bekliyor, bunu arıyordu. Bulamadığı için de muazzap oluyordu.

Otomobil durdu.

Evine gelmişti. Odasına girince biraz daha sakinleşeceğini ümit ediyordu.

Karşısına hizmetçisi çıktı:

— Nerede kaldınız, dedi. Yarım saattir Nazif Bey sizi bekliyor.

Birden hatırladı. Bugün Nazif Bey, bir balo bileti getirecekti. Nasıl olmuştu da unutmuştu, Nazif Beyi bekletmişti?.. Geldiğine sevindi ve şapkasını çıkarmadan salona girdi.

Nazif ayaktaydı:

— Nihayet gelebildiniz, dedi, hizmetçiniz merak etmeye başlamıştı. Onun merakı beni de sardı. Eğer kendini beğendirmeye çalışan bir kadın olsaydınız, beni üzme için geç kaldınız, derdim

Bunu öyle manidar söylemişti, ki Bedia ürperdi. Ellerinin, Nazifin avuçları içinde olduğunu gördü. Çekmeğe cesaret edemedi. Nazif de bu elleri bırakmıyor, sanki kadını kendine çekmek, bağrına bastırarak istiyormuş gibi duruyordu.

Bir an, uzun bir an, böyle, birbirlerine yakın, sanki birbirlerine daha fazla sokulmak istiyorlarmış gibi durdular... Bedia, geç kaldı diye kendini merak eden bu adamın boynuna sarılmak, başını omuzuna dayamak arzusunun besliyordu.. Sevilen bir kadın, korunmak isteyen bir çocuk gibi, kendini Nazifin kollarına atmak istiyordu.

Fakat, bu geçici bir his oldu. Çekildi, şapkasını çıkarıp kanapenin üstüne attı. Saçlarını parmaklarıyla düzeltti, hizmetçisini çağırdı.

Nazife sordu:

— Çay mı içersiniz, porto mu?

Nazif bu suale cevap vermedi. Dikkatle Bedianın yüzüne baktı ve sordu:

— Ne oldunuz Bedia Hanım?..

Neniz var?.

Onu kanapeye oturttu ve karşısında ayakta durdu. Halâ dikkatle bakarak, anlamak istiyordu.

Bedia mırıldandı:

— Bana bir şey olmadı... Ama korkunç bir şey gördüm de.

— Ne gördünüz?.

Heyecanla anlattı:

(Devamı var)

.....

irtihali müessif

Kıdemayı matbuattan Basiret gazetesi sahibi imtiyazı Basiretçi Ali Bey kerimesi ve Liman şirketi memurlarından Edip Bey validesi Salihâti nisvandan Samiha H. eceli mev'udile evvelki gece irtihali daribeka eylemiştir. Cenaze si evvelki gün Karacaahmet'teki aile kabristanına defnedilmiştir. Mevlâ rahmet eyliye.

Yeni 13 kelimenin Türkçe karşılığı ve kullanılışları

- 1 — KABAHAHAT:** Suç
Oğlum gene çocuklarla kavga etmişsin bu suçunu babana söyleyeceğim.
- 2 — KABİLİYET:** Başarabilmek
İnsan başaramıyacağı işe girmemelidir.
- 3 — KABUL:** Almak
Bu işi durmadan al vakit geçerse pişman olursun.
- 4 — KABIR:** Kurgan
Eski türkler mezarlarına kurgan derlerdi.
- 5 — KADER:** Olacak
Olacakla öleceğin önüne geçilemez.
- 6 — KADIR:** Değer
Değerini öldükten sonra anlaşırlar.
- 7 — KAİDE:** Türe
Bu işi nasıl yapayım türesi nedir anlat?
- 8 — KAFİLE:** Sürü
Sürü sürü adamlar geldiler, gittiler.
- 9 — KADIT:** İskelet
Zavallı öyle zayıflamış, çökmüş ki, iskelet halini almış.
- 10 — KAFİYE:** Uygu
Bu manzumenin uyguları denk değildir.
- 11 — KÂİNAT:** Varlıklar
Dünya varlıklar içinde bir yıldızdır.
- 12 — KAMUS:** Sözlük, söz klavuzu, söz kütüğü
Kelimeleri, sözlükte ara asli söz kütüğünde böyledir.
- 13 — KANUN:** Yasa
Türkiye Cumhuriyetinin esas yasasına teşkilâtı esasiye kanunu denir.

Türkiye ve ecnebler

Londrada çıkan "Neor East = Yakın Şark", gazetesi İstanbul muhbirinin "Türkiye ve ecnebler", serlevhası altında yazdığı bir makaleyi neşretmektedir.

Neor East muhabiri diyor ki:

"Selâmi İzzet Bey (VAKIT) te çıkan bir yazısında Türkleri tanıyan ecneblerin, tanımayanlara, Türklerin ecnebi düşmanı olmadıklarını bildirmelerini ummakta olduğunu anlatmaktadır. Türkiye'nin her hakikî muhibbi bu daveti icabetle karşılar.."

Muhabir daha sonra Türkiye'de ecnebi düşmanlığı hissini esas itibarıyla hakikî ıztırapların, acı günlerin tabii bir eseri olduğunu muhafassal bir surette anlatmaktadır.

öldürmekten suçlu

Geçen sene martının dokuzuncu gecesi Fatihte Necmettin isminde birisini öldürmekten suçlu Arifin muhakemesine dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Müddeiumumî tehevürden öldürmekten ceza istemiştir.

Necmettin, kendisinin müdafaa vaziyetinde kaldığından, ne yaptığını bilemediğinden bahsetmiş, muhakeme müdafaa için dört hazirana kalmıştır.

9uncu listenin karşılıkları

Mehmet Nureddin Beyin bulduğu karşılıklar

- İbda — Yaratmak, varetmek,**
Yeni bir tansık (şaheser) yaratır.
- Bu bilgiyi sanki o yaratmış gibi.**
İbra — Sıyırmak
Onu bütün borçlarından sıyırdım.
- İcmal — Derlemek, toplamak**
Bu hafta olup biten şeyleri derleyip toparlayarak bir yazı yazacağım.
- İcra — Yapmak, yerine getirmek**
Dediğiniz gibi yaptım.
- İçtihat — Özgebilis, özgebuluş**
Özgebilis ısrı (sahibi) bir erdir.
- İdare — Çevirme, başarma**
Koskoca kapıyı (daireyi) tek başına o çevirir.
- Bu işi başarmak o kadar kolay değil.**
İddia — İleri sürme, ayak direme
Bunu ileri süren benim canım boş şeyler üzerinde ayak direme!
- İdman — Alışma, alıştırma**
Açlığa alışmıştır.
- Gövdesini güleşe alıştırıyor.**
İdrak — Kavrayış, anlama
Bu noktayı kavradım mı?
- İhale — Üstebırakma**
Bu satış onun üstüne bırakıldı.
- İhdas — Çıkarma**
Yeni bir tasa çıkardı.
- İhras — Elde etme, kazanma**
Birinciliği elde etti.
- Bu öğdülü kazandı.**
Kadiköy lisesi hocalarının buldukları karşılıklar
- İbda — Yaratma**
Onun yaratma varlığı çok büyüktür.

İbra — Kurtarma, temize çıkarma

- İcmal — Toplama**
İcra — Yürütme
Buyruğunuzu yürüttüm.
- İçtihat — Ayrı düşünüş**
İdare — Döndürme, çevirme
Mehmet Bey bu işi iyi döndürür.
- İddia — İleri sürme**
Şu düşünceleri ileri sürdü.
- İdman — İdman, alışma**
İdrak — Anlayış
Bu işi yapabilmek için bir az anlayış ister.
- İhale —**
İhdas — Çıkarma
Başıma gürültü patırtı çıkarma.
- İhras — Kazanma**
Türk son savaştan sonra üstün lüğünü kazandı.

Şair Halit Fahri Beyin bulduğu karşılıklar

- İbda — Yaradı, varediş**
İbra — Borççıkarma, borçsuz çıkma
İcmal — Kısak (kısa kelimesinden. Meselâ: Şu raporun bana kısasını çıkarır mısınız?)
- İcra — Yapma, yapış**
İşgiri mi. İcra kanunu yerine: "İşgiri yasası.."
- İçtihat — Özseziş, özdüşünce**
İdare — Çevrim
İddia — Dinleme
İdman — Güçalma
İdrak — Kavrama
(Ne demek istediğini iyi kavradım) gibi
- İhale — Üstüne bırakma, üstleme, yükleme**
Misal: Bu işi filân kimseye üstleyn, yahut yükleyin veya bırakın
- İhdas — Çıkarma**
İhras — Elde ediş, elde etme

Bir fincan kahve yüzünden ve yirmi yerinden vurularak öldürülen adam

Bir müddet evel Fatihte Çarşamba, Pazar yerinde kahveci çıracı Hayri Efendiyi yirmi yerinden bıçaklıyarak öldürmekten suçlu Hamdinin ve cinayetle neticelenen kavgayı şiddetlendirmekten suçlu kardeşi Hilminin muhakemeleri ne, dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Müddeiumumî Ahmet Muhlis Bey, mütaleasını bildirmiş, şöyle demiştir:

— Vaka, bir kahve fincanı gibi basit bir meseleden çıkmıştır. Hamdi, İbrahim Efendinin kahvehane sinde bir kahve ısmarlamış, biraz sonra kahveci, takımda bir fincan eksik çıktığı için çıracı Hayri Efendiyi azarlamış. Çırak, fincanı araştırmış, suçlu Hamdi, buna kızmıştır. Kahvecinin yanına giderek çırak hakkındabazı sözler söylemiş, Hayri ile aralarında ağız kavga olmuş ve Hamdi, bıçağını çekerek bu genci kovalamıştır. Çocuğu, kaçmış, civardaki Hasanın kahvesine sığınmış, fakat Hamdi peşini bırakmamıştır.

Orada da barınamıyan Hayri, tekrar dışarıya fırlamış, Hamdi, çıracı yüzü elli adım öteye kadar kovaladıktan sonra yakalamış, vahşi bir hisle tam yirmi defa bıçaklıyarak kanlar içinde yere sermiş, öldürmüştür.

Hamdinin tehevürle kasdı olarak öldürmekten 448 inci madde-

ye göre cezalandırılmasını, kardeşi Hilminin de kavgayı şiddetlendirmekten beraetini isterim.

Hayri Efendinin anası, "Ben biki kes kaldım. Yoksulum. Cezadan başka tazminat ta isterim,, demiş, muhakeme, müdafaa için on altı nisana bırakılmıştır.

Noksan ekmekler

Bazı fırınların noksan ve hamur ekmek çıkardıkları görülmüştür. Bu gibi fırınlar evelki gün birden bire teftiş edilmiş, noksan ve hamur ekmekler müsadere olunmuştur.

Bundan başka biri Fatihte, diğeri Kasımpaşada iki fırının gizlice asker tayını çıkartarak sattırdıkları anlaşılmış, bunlarda cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır. Cürmü meşhut esnasında 600 okka ekmek müsadere edilmiştir. Fırınlardan biri kapatılmıştır.

Hileli iflâstan muhakeme

Tüccardan Bodosaki ve Nikolâki Efendilerin hileli iflâstan muhakemelerine, dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuş, Bodosaki Efendi uzunca bir müddet tedaviye mühtaç bir halde bulunduğu dair rapor gönderdiğinden, muhakeme, on dokuz hazirana bırakılmıştır.

Memleket Haberleri

Kağnı görmiyen yerler otomobile kavuşuyor

İzmir — Karaburun yolunda inşaat faaliyeti

İZMİR, (VAKIT) — Vilâyette büyük bir yol inşa edilmektedir. Aydın havzasını bir yolla İzmir'e bağlayacak olan bu yolun ehemmiyeti pek büyüktür. Büyük Mendres ve Küçük Mendres ovalarından geçerek Torbalı — Tire üstünden İzmir — Aydın arasında müvazalayı temin edecektir.

Şimdiye kadar Kara burun havzasına yol yaptırılmamıştı. Burarlarda oturan köylü kadınlar yol nedir bilmiyorlardı. Urla ile Karaburun arasında inşaatı bitmek üzere olan büyük ve 57 kilometrelik yol yakında merasimle açılacaktır. Bir

haftaya kadar yol inşaatı bitecektir.

Tamamen dağlardan ibaret olan bu sahada yaşayan köylüler şimdiye kadar kağnı arabası bile görmemişlerdi. Şimdi birdenbire medeniyetin en mühim vasıtalarından birine, otomobile kavuşuyorlar. Karaburun halkı; İzmirdeki mühim işleri için haftada bir defa iskeleye uğrıyan körfez idaresinin vapurlarını beklemek mecburiyetinde idiler. Bu yol sayesinde işlerini zamanında ve kolayca görmek imkânını elde etmişlerdir.

Üç kişi

Peynir yerken zehirlendiler

İzmirde bir aile yedikleri peynirden zehirlenmişler ve Memleket hastahanesinde tedavi altına alınmışlardır.

İngiliz konsoloshanesi arkasında bir barakada oturan Erzincanlı Mehmet oğlu Bilâl Efendi, komşusu Mehmet Efendinin verdiği bir parça teneke peynirini karısı Fatma H., oğlu Ali Efendi ile hep beraber yemişlerdir.

Biraz sonra üç kişi de zehirlenme alâmetleri görülmeye başlamıştır. Komşular tarafından zabıta haber verilmesi üzerine her üçü de memleket hastahanesine kaldırılmış ve hayatları kurtarılmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

Aydında bir define

AYDIN, (VAKIT) — Evelce mezarlık iken belediye tarafından temizlettiler ve arsa halinde halka satılan Hisar mahallesinde bir evin temeli atılırken mermer bir kapak bulunmuştur. Kapak açılınca içinde altın yüzük ve küpe, toprak heykeller bulunan bir mezar meydana çıkmıştır. Vilâyet bulunan âsarı âtikayı muhafaza altına almış ve alâkadâr makamatı haberdar etmiştir.

Babasını zehirledi

Çorumlu Abidin isminde bir genç babası semerci Lûtfiyi dükkânına götürdüğü yemeğe zehir katmak suretile öldürmüştür.

Bu yemekten semerci Lûtfi Efendinin dükkân komşusu da yemiş, o da zehirlenmiş, fakat kurtarılmıştır. Abidin tevkif olunmuş, cürmünü itiraf etmiştir.

Cinayete sebep, Lûtfinin oğluna para vermemesidir.

Eski izmiri meydana çıkarmak için

Eski İzmir hafriyatı için önümüzdeki Nisanda Avusturya ve Alman arkeoloğlarından mürekkep iki heyetin geleceğini ve hafriyata esaslı surette girişileceğini yazmıştı. Şimdiye kadar yalnız bir mezarlıkta hafriyat yapılmıştır. Bundan sonra Alay Bey ve diğer mezarlıklarda hafriyat yapılacaktır. Eski İzmir'e ait bulunan yeraltı yollarından nerelere kadar gidilebileceği İzmir müzesi müdürü Salâhattin Bey tarafından tecrübe edilecektir. Bunun için ciheti askeriye-den telefon ve sair malzeme verilmiştir.

Bayramdan evel ipekiş Hanımlarımızı heyecana mı düşürecek ?

Her gün biraz daha yaklaşan Bayram, her yerde olduğu gibi ipekiş mağazalarında da faaliyeti bir kat daha arttırmıştır. Kuvvetle teyit edilen bir şayiye göre ipekiş mağazalarında Hanımları fevkalâde alâkadâr edecek bir sürpriz için hazırlıklar yapılmakta, fakat bu sürprizin mahiyeti hakkında hiç bir haber sızmamaktadır.

Romanya kralının sevgilisine suikast

Madam Lupesko'yu Romanyalı bir talebe kurşunla yaralamış, mesele örtbas edilmiştir

Romanya kralı Karolun Lupesko isminde bir kadınla yaşadığı ve bundan dolayı krallığından bile bir müddet mahrum kaldığı malumdur. Karol asıl karısını bırakmış bu kadınla yaşamakta iken gençlerde Lupesko Romanyadan Paris'e gitmiştir.

Pariste Romanya talebesinden müteşekkil yahudi düşmanı cemiyet azasından biri, Kral Karolun yahudi gözdesi Madam Lupesko'ya iki el silâh atmıştır. Madam, berberine gitmek üzere iken genç talebe rövelverini çekmiş, silâhı atmıştır.

Kurşunların biri Madama isabet etmiş ve sağ omuzunu yaralamıştır. İkinci kurşun Madamın evinin divarına saplanmış.

Madam Lupeskonun şoförü ile hizmetçisi mütecavize hücum ederek yakalamışlar, polis çağırılmış larsa da hâdisenin sızmamaları için herşey yapılmıştır.

Hâdisiye güpe gündüz olduğu halde matbuatın hâdiseden bahsetmesi tenbih edilmiş olduğu içindir ve buna dair bir tek kelime yazılmamıştır.

Hâdisiye harice ancak şifre ile

telgraflarla sızmış bulunuyor.

Bu sene içinde Madam Lupesko'ya iki defa tecavüz edilmiştir.

İki ay evel de Madam Lupesko Romanyada kral ile birlikte askeri

Madam Lupesko

bir resmi geçidi seyrediyordu. Genç bir mülâzım, Madama bir el silâh çekmiş, fakat kurşunu isabet ettirememiştir.

O sefer de hâdisiye ört bas edilmişti.

Yunanistanın her tarafında hâlâ kaçak diktatör Plâstrası arıyorlar

ATINA, 20 (Hususi) — Diktatör ceneral Plâstrasın aranması devam ediyor. Korint metropolinin evinde yapılan faydasız aramalardan sonra M. Venizelosun büyük oğlu Kıryakosun evinde de taharriyat yapılmıştır. Evin kapıları açılmadığı cihetle zabıta kapıları kırarak içeri girmiştir. Sabık başvekâlet muavini, Doksiyadisın evinde yapılan araştırmalardan da bir netice çıkmamıştır. Atina civarındaki köylerde yapılan araştırmalar henüz bir semere vermemiştir.

Ceneral Plâstrasın zabıtaca müsadere edilen vasikalarının hükümet taraftarı gazetelerde neşrine devam edilmektedir. Bu vesikalar arasında M. Venizelosun intihabatın ikinci gününde ceneral Plâstrasa göndermiş olduğu bir kart döviz te vardır.

Hükümet taraftarı gazeteler bu kart vizitin yazılarını değiştirerek M. Venizelosu son darbei hükümette methaldar olmak töhmetile lekelemeye kalkışıyorlar.

Karışıklık ve fırka dedikoduları

ATINA, 20 (Hususi) — Dün Atinada ve Selânikte Ortodoksluk yortuları münasebetile yapılan âyinler esnasında, iki şehrin belediye reisleri aleyhinde gayet şiddetli nümayişler yapılmıştır. Ahali fırkası taraftarları, âdet ve çehile âyine gelen Atina Belediye reisi Spiros Merküris aleyhinde çok şiddetli ve gürültülü nümayişler yapmışlardır.

Selânik kilisesinde, ahali fırkası traftarları belediye reisi Vamvakası dövmeye kalkışmışlardır. Zabitanın vaktinde müdahalesi, çok çirkin hâdiselerin önüne geçmiştir.

ATINA, 20 (Hususi) — Ekskriyeti Venizelist olan âyan meclisinde münhal yerleri doldurmak için yakında yapılacak olan intihabat hazırlıkları devamdadır. Venizelistler, son darbei hükümette iştirak edenlere affı umumî bahşedildiği takdirde hükümet taraftarı Ahali fırkasının göstereceği âyan namzetlerine rey verecektir.

İnhisarlar müdür muavinlerinden Asım Beyin istifası

İnhisarlar umumî müdürü muavinlerinden ve müskirat inhisarı sabık umumî müdürü Asım Bey evelki gün vazifesinden istifa etmiştir. Bu istifaya umumî müdür Hüsni Beyle Asım Bey arasında çıkan bir ihtilâfın sebep olduğu söylenilmektedir. Asım Bey dün kendisiyle görüşen bir muharririmize istifasının tamamen sıhhi sebeplerden ileri geldiğini söylemiş ve demiştir ki:

“— Boğazımdan ve burnumdan ameliyat olacağım ve bundan sonra avukatlık yapacağım.”

Diğer taraftan inhisarlar umumî müdürü Hüsni Bey kendisiyle Asım Bey arasında bir ihtilâfın mevzuubahis olamayacağını söylemiştir.

Müskirat inhisarı müdürü olduğu sıralarda idareye mühim hizmetlerde bulunmuş olan Asım Beyin istifası teessürle karşılanmıştır. İstifanın kabul edilmeyeceği de söylenilmektedir.

370 seyyah geldi

Dün Alman bandıralı Ceneral Fon Ştoyben vapurile şehrimize 370 seyyah gelmiştir.

Aydında

incir ve zeytin mahsulü ve pazarlar

AYDIN, (VAKIT) — Fiatların az olmasına rağmen incir satışı iyi gitmiştir. Bu sene zeytin mahsulü çoktur. Aydın ve civarındaki zeytin yağı fabrikaları geceli gündüzlü işlemekte ve zeytin tanesi ile pürene külliyetli mikdarda Kuşadasındaki fabrikaya gönderilmektedir.

Haftanın hemen her gününde bir kaza ve nahiye merkezlerinde kurulan pazarlar çok kalabalık olmaktadır. Sade yağı (100) kuruş yumurtanın (24) ü yirmi kuruş sebze ise çok ucuzdur.

Aydında sicil ve kadaastro işleri

AYDIN, (VAKIT) — Şehrimizde çalışmakta olan kadaastro heyetleri (3200) den fazla gayrimenkulün muamelesini yapmış ve bir mahallenin senet ve çaplarını tevziye başlamıştır.

Yakında diğer bir mahallenin senet ve çap tevziine başlanacağı memnuniyetle haber alınmıştır. Halkın mülküne tasarruf haklarını zarara uğratan meseleler hallolunmuştur., halk çok teshilat görüldüğünden memnundur.

Son teşkilâtla sicil mıntakasına giren Aydın sicil idaresince takdiri muamelâtı çok basit bir şekle ifa edilmiş olup yarım saatte takririni veren iş sahipleri aynı zamanda senetlerini almaktadırlar. Bundan memnun olan halk ve alâkadarlar Aydın'ın çok mamur Söke kazasında da tatbik ve kadaastro yapılmasını fırka kongresinde dilekleri yanında istemişlerdi. Ayrıca da alâkadâr makama müracaat etmişlerdir.

O.S.

İzmirde

Kadifekalenin altında mecra bulundu

İzmirde Kadifekalenin bulunduğu dağın içinde yüzlerce metre uzanan büyük bir su mecrası bulunmuştur. Bu keşif hakkında aşağıdaki malûmat verilmektedir:

Sinekli de Abbasaga tarlası üstünde Kadife dağının şark eteğinde 60 santimetre genişliğinde bir delik bulunmuş ve bu deliğin içine İzmir müze müdürü Salâhattin Beyin nezaretinde Balı kuyu mahallesi muhtarı İsmail Efendi -Dal-gıç elbisesi giyerek - büyük bir cesaret göstermiş ve girmiştir.

Etrafı harçsız taşlarla yapılmış olan bu deliğin derinliği 28 metredir. İçinde bir buçuk metre yakını su bulunmuştur. İsmail Efendi; suyun dibinde karpit lâmbasıyla dolaşmıştır. Bu mecra doğru dan doğruya Kadife kalesinin içine girmektedir. Yol dönemeçli bir şekildedir. İsmail Efendi dağın içinde 200 metre kadar yürümüşdür. Bu yol kemerlidir, duvarların bir kısmı kayada oyulmuş, bir kısmı da yontma taşlarla yapılmıştır.

Yalnız üst kısmındaki kemerinde harç vardır. Bu yolun aksi cihetinde 30 metre ileride bir toprak çöküntüsü olduğundan daha ileri geçilememiştir.

Bunun ne olduğu şimdiden kat'i surette tespit edilememiştir. İleride plânları yapılarak tetkik olunacak ve ne olduğu anlaşılabilecektir. Kuyu ağzı muvakkaten kapatılmıştır.

Bir Leh Mareşalının isim yortusu

Dünkü gün mareşal Josef Pilsudskinin isim yortusu münasebetile Polonyalılar “Leh ocağında,” toplanarak Polonya jeneral konsolosu M. R. Vegneroviçin himayesinde şenlikler yapmışlardır.

Madrid sefirimiz

Şevki bey
Yarın yeni vazife-
sine gidiyor

Madrid sefirliğimize tayin edilmiş olan muhtelit mübadele komisyonu Türk murahhaslar heyeti reisi Şevki B. yarın yeni memuriyetine gitmek üzere şehrimizden ayrılacaktır. Şevki Bey ekspresle Paris'e oradan gene trenle Madrite gidecektir.

Şevki Bey, muhtelit mübadele komisyonu Türk murahhaslar heyeti reisliği vazifesini de muhafaza edecektir. Şevki Beyin Madrid'te bulunduğu sırada burada komisyon'daki Türk murahhaslar heyeti reis vekilliğini murahhaslarımızdan Esat Bey yapacaktır.

Şevki Bey İspanya Cümhur reisine itimatnamesini verdikten sonra orada bir müddet yeni vazife ile meşgul olacak, bu arada İspanya ile aramızdaki bazı ticarî meselelere ait vaziyetler hakkında İspanya hükümetile müzakerede bulunacaktır. Bu işlerin hallinden sonra Şevki Bey, bir zaman için memleketimize dönecek ve burada muhtelit mübadele komisyonuna ait son işlerle meşgul olacaktır.

Askerlik

Beyoğlu Askerlik Şubesi'nden:

1 — 933 Nisan celbinde sevke tâbi olan efrat aşağıda gösterilmiştir:

A — 316 : 326 (dahil) doğumlu piyadelerden askerliğini yapmamış olanlar,

B — Evvelce kısa hizmetli olup 1972 No.lu kanunla hakları referdilen ve bir buçuk senelik sınıfa ayrılmış olanlar,

C — 316 : 327 (dahil) doğumlu jandarma ve muzika sınıfına mensup olup şimdiye kadar sevkedilmeyenler,

D — Bedeli nakdi vermiş ve bu celpte hizmetine mukabil bedeli nakdi verecekler,

H — 316 : 324 (dahil) doğumlu gayri islâm askerlik etmemişler (bunlar yeni adreslerini bir hafta zarfında şubeye bildireceklerdir.)

2 — Bedel verecekler 11 Nisan 933 akşamına kadar şubeye müracaat etmelidirler.

3 — 316 : 326 (dahil) ehliyetnamesiz kısa hizmetli olup şimdiye kadar her ne suretle olursa olsun sevkedilmemişler bu celbe tâbi olduklarından bir hafta zarfında şubeye müracaatla adreslerini tespit ettireceklerdir.

4 — Bu sevke tâbi olup mazareti kanuniyesi olmaksızın şubeye müracaat etmeyenler hakkında mükellefiyeti askeriye kanununun esas kısmındaki madde-i mahsusası tatbik edilecektir.

5 — İlk yoklamaları yapılmakta olan 329 doğumlu efradın da bugünden itibaren yoklamalarına nihayet verilmiştir.

Bu yoklamalara Mayıs 933'te tekrar başlanacaktır.

Galatada açılacak
yurt

Galatada açılacak yurt için evvelki gün yapılan içtimada hapisane müdürü Zati Beyin raporu okunmuş ve yurt talimatnamesinin hazırlıklarına başlanmıştır. Gelecek pazara tekrar bir toplanış yapılacak ve maarif umumî müfettişlerinden Hilmi Beyin raporu müzakere edilecektir. Yurdun mayısa kadar açılacağı ümit olunmaktadır.

Yerle gök arasında neler dinlenir ?

Hazreti İsa'nın kahve ocağında
ihtiyar bekçiden işittiklerimizBüyük zelzelede kule çatır çatır yarıyor, yerlere
kapanacak gibi sağa sola eğiliyordu !

— Buyurun, sefa geldiniz.

Nefes nefese cevap verebilirdim:

— Eyvallah.

Kolay değil, hayatımda hiç yapmadığım bir işi yapmış ve tam yüz yetmiş sekiz basamak birden tırmanmışım. Buna rağmen ancak Beyazıt kulesinin nöbet mahallindeydim. Kulenin en kıdemli memuruyla konuşmaya gelmişim. Fakat itiraf ederim ki, evvelâ İstanbulu seyretmeyi tercih ettim. Nöbet mahalli deyip geçmeyiniz. Burası kulenin hariçten en geniş görünen yeridir ve adeta her tarafta penceresi olan acaip ve yurvarlak bir salondur. Ortasında memurların yatak odası makamına kaim olan camlı bölmeleri var. Bir tarafında zengin bir kahve büfesi kurulu.

Bütün pencereler önünde ayrı ayrı durduktan sonra bana sefa geldin diyen biri ihtiyarca diğeri biraz daha genç ve ikisi güler yüzlü iki memurun karşısında oturdum ve sordum:

— En kıdemli memur siz misiniz?

— Evet beyim, benim. Seksen beş tevellütlüyüm ve 308 denberi kulede memurum.

Yerle gök arasında

Tam kırk iki sene yerle gök arasında vazife gören en kıdemli kule memurunun ismi Mehmet Şükrü Efendidir. Anlattığına göre bu işe hevesle başlamış, tüysüz girmiş, tüylenmiş ve gene tüysüz bir hale girmişe başlamıştır! Eskiden, yani yangın haberlerini kule memurlarının her tarafa koşarak bizzat götürdükleri devirde kulede çalışanların sayısı otuz beş kadar varmış. Kule o vakit zaptiye nezareti idaresindeymiş. Kule memurları o civarda, Bekirağa bölüğündeki koğuşlarında ikamet ederlermiş. Sonra tensikat yapılmış ve memurların sayısı dörde indirilmiş: Onbaşı, çavuş, ağa, başmemur. Birinciden itibaren isimleri de şöyle: Mehmet Lütfi, Mehmet Ahmet, Mustafa Sadi ve Mehmet Şükrü.

Hazreti İsa'nın kahve ocağı

Konuşurken başmemur dördün cüye seslendi:

— Beye bir kahve yap, yorgunluğunu alsın. Burası Hazreti İsa'nın kahve ocağıdır, her vakit bu yükseklikte kahve içilemez!

— İşinizden memnun musunuz?

— Yirmi dört saat çalışır, yirmi dört saat tatil ederiz. İşimden tabii memnunuz.

Allaha çok şükür geçinip gidiyoruz. Aile besledik, ev bark sahibi olduk, ahabap peyda ettik. Yoksa yer gök arasında kalırmıydık?

— Fakat alışınıca kadar hayli zorluk çekmişsinizdir?

— Ona şüphe mi var. Fırtınalı havalarda o kadar çok gürültü olur ki.. Bazan kule bile sallanır. Bardaktaki sular dökülür!

— Geceleri nasıl vakit geçirirsiniz?

— Her gün iki kişi burada ka-

lırız. Birimiz gece uyur birimiz gündüz uyur. Uyumayan boyuna dolaşır, yangın ve duman kollar. Bazan uyku tutmaz, konuşuruz.

— Demek halâ konuşacak şey bulursunuz?

— Eh.. Tamamile bitirmedik. Konuşacak şeyler halâ buluruz. Evvelâ hikâyeler anlatırız. Sonra malihulyalar kurarız, arada sırada da tayyare piyangosu bileti bize de vurursa.. falan diye konuşuruz. Fakat nerede o talih!

— Yangın dumanını nasıl ayırırsınız?

— Az emek mi verdik, az göz nuru mu döktük beyim. İhtisasımız bu.

— Yangın işaretlerini nasıl veririrsiniz?

— Telefonla itfaiyeye bildiririz, gece ise kulede renkli lâmbalar yakarız, gündüz de ikinci katı sepetler asarız. Yangın yerine göre tabii.

Kuleden düşen iki adam

— Başımızdan geçen heyecanlı hadiselerden bahseder misiniz?

— Çok. Meselâ kuleden düşmemiz en başta gelir.

— Kuleden düşmeniz mi?

— Evet.. Ama bereket versin yukardan şu gördüğünüz parmaklığın içine düştük. Büsbütün aşağıya düşseydik şimdi sizinle konuşmanın imkânı mı olurdu?!

Bu vak'a senelerce evvel oldu. O vakit gençtim. Dehşetli fırtına vardı. Sepetleri çekmek için bir arkadaşla beraber yukarıya çıktık. Pencereleri açtık ve sepetleri halatlarla direğin ucuna sürmiye çalıştık. Fakat nasıl oldu bilmem rüzgâr ve halat bizi pencereden dışarıya çekti. İki arkadaş boşlukta sallanmaya başladık. Fakat ben derhal aklıma başıma topladım ve arkadaşla halatı bırak diye bağırdım. Halatları bıraktık ve dört metre aşağıdaki şerefenin içine paldır küldür düştük. Ben o vakit pehlivan yapıyıldım. Kuvvetliydim, arkadaşım altımda kalmıştı, bir hayli zarar gördü. Fakat eğer halatları bir an bırakmamış olsaydık şerefenin hududunu geçecek ve bu sefer yetmiş metreden yere düşerek yamyası olacaktık.

— Müthiş şey.

— Evet. Verilmiş sadakamız varmış. Sonra 310 da büyük hareketiarz oldu. O vakit de kulede idim.

Korkmak da lâf mı ?

— Korktunuz mu?

— Korkmak lâf mı beyim. Kule çatır çatır çatlıyor, yere kapanacak gibi eğilip kalkıyordu. Ne yaptığımızı iyi bilmiyorum, bir aralık kendimizi aşağıda bulduk. Sonra titriye titriye tekrar yukarı çıktık.

Gene bir gün, bundan yirmi beş sene evvel Metris çiftliğinde bir yangın olmuştu. Muavinim bunu gördü ve ilân ettik. Sultan Hamidin yangın memurları gidip aramışlar, bulamamışlar. Biz onlara (karakuş) derdik. Bunun üzerine bunu kule memurları uydurdu diye kızmışlar ve başmemur-

yangını bulsun bakalım nerdeymiş.. diye emir çıkarmışlar. Ben bir arkadaş alıp çiftliğe gittim ve bir çocuk tarafından öğrendim ki yangın doğrudur ve çiftliğe ait bir kotra yanmıştır. Bunu öğrenip tesbit edince doğru Eyüpsultana gittim ve mabeyne telgraf çektim. Hamit; yangının doğru olduğunu öğrenince kızarak zaptiye nazırı Şefik Paşayı haşlamış. Paşa beni çağırıldı:

— Sen ne diye mabeyne telgraf çektin, bu ne demek? Evvelâ çekip gelip bana haber vermek yok muydu. Şimdi Mehmet pehlivanla (kendi ağasıydı) gene gideceksin. Yangın olduğunu ona da ispat edeceksin, eğer yangın yoksa seni sürdüreceğim! dedi.

Gene gittik. Bu sefer ağa da gözüyle gördü. Paşanın huzuruna tekrar çıktık. Tabii bir şey yapamadı ve:

— Haydi git.. Diye beni huzuru âlilerinden sepetledi!

Gece yarısı zaptiyede

Gene bir gün, bir gece yarısı kapıma polisler dayandılar, seni zaptiye nazırı istiyor diye telâş ve korku içinde zaptiyeye götürdüler. Kar yağıyor, her taraf buz içinde. Tiril tiril titriyordum. Saatlerce yol yürüdükten sonra zaptiye nazırının odasına girdim, ne dese beğenirsiniz:

— Yarın Fenerbahçede lüzumsuz evrak yakacağız. Yangın zannetmeyiniz! demez mi?

İşte beyim, buna benzer çok çileler çıktık.

— Eski, yeni yangınlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Eskisi kadar yangın oluyorsa da şimdi itfaiyemiz mükemmel. İhsan Bey her yere süratle yetişiyor ve yangın çabucak söndürülüyor.

* * *

Bundan sonra dördüncü memurla yukarıya çıktık. Yirmi otuz basamak sonra sepetlerin asıldığı bölmeye geldik. Memur sepetlerin nasıl asıldığı hakkında izahat verdi. Sepetler halatlarla dışarıya çıkarılıyordu. Çok zor ve iptidai bir şekil. Kulede elektrik tertibatı olduğuna göre bu işin kolaylıkla ve otomatik şekilde yapılması az bir tahsisatla pek alâ kabil olabilecekti.

Memur dedi ki:

— Sepet asmak.. Evet biraz zorca.. Eskiden bu işi mehterhanelen getirilen 15 senelik mahkûmlara yaptırırlarmış. Şimdi biz yapıyoruz.

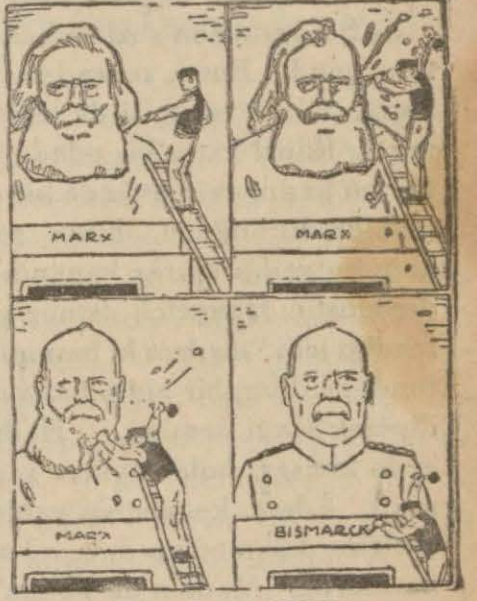
250 basamak sonra

Tekrar yukarıya çıkmaya başladık ve nihayet gemi merdiveni ne benziyen son beş on demir basamak bizi tavan arasına yani kulenin en tepesine çıkarmış oldu. Şiddetli bir rüzgâr vardı ve burası insana uçuyor gibi bir his veriyordu. Başım döner gibi oldu ve beş dakikadan fazla duramadım. Burada ancak insanın yarı beline kadar gelen bir parmaklık ve orta da da dört beş metrelik bir kalın

Almanyada Bolşeviklik

Değişiyor!

Marks'ın heykeli Bismarka çevrilecekmış !

Bir değişiklik

Almanyada Karl Marksın ölümünün ellinci yıldönümü münasebetile gazetelerde yazılara tesadüf etmek imkânsızdır. Sosyal demokratların babası hakkında, bu aralık yazı yazılmasına, Almanya'da esen Rüzgârlar mâni olmaktadır. "Marksizm", aleyhine mücadele şiddetlenmiştir ve Hitler bu cereyanı ortadan yok edeceğine kat'iyetle söz vermiştir.

Fakat Berlinde "Kladderadatsch", isimli haftalık gazete "Sermaye", müellifinin ölümünün ellinci yıldönümünü, kendisinden bahsetmeden geçirmek istememiştir.

Bundan bir kaç sene evvel Berlin civarında, Karl Marks'e ithaf edilmiş sosyalist bir mektep açılmıştı. Kapısının üzerinde bir de heykeli dikilmişti. Hitler iktidar mevkiine geçtiğinin ertesini günü "Kızıl veba", dediği bu mektebi kapattırdı. Haftalık mecmua, bu münasebtle mektebin cephesinde bir yenileşme ameliyesi yapılması taraftarıdır. Neşrettiğimiz bu dört resim yapılması teklif edilen yeniliğin ne olduğunu göstermektedir. Karl Marks sadece Bismark oluyor ve bu dört resim bütün bir siyaset rejimini gösteriyor.

İstanbul polislerinin
nakli

İstanbul vilâyeti polislerinden 24 polis memuru ile 3 komiser dün nakil suretile Anadolunun muhtelif vilâyetlerine gönderilmiştir.

direk var. Bu direğe cuma günleri bayrak çekiliyor. İp bazan ak-silik ederse memurlar bir ip merdivenle tepeye kadar da çıkarlar mı?

Memurlara kazançlarını da sormuştum. Miktarını söylemişler ve kısaca:

— Geçiniyoruz, allaha şükür.. diye cevap vermişlerdi. Başmemur ancak kırk beş lira maaşı vardı. Dördüncü memur ki (12 senelik memurmuş) yirmi beş lira alıyordu. Merdivenlerden inerken mütemediyen bunu düşünüyor, insanı birçok defalar ölümle karşılaştıran bu zor işin mukabili niçin bu kadar az.. Bu ücretleri biraz daha arttırmak acaba mümkün olamaz ve bu dört memur biraz daha sevindirilemez mi?. Diyordum.

Şunu da ilâve edeyim: Beyazıt kulesi sadece yangın kulesi değil, bir imza sergisidir de.. Duvarları mızralardan ve kargacık burgacık imzalardan geçilmiyor.

A. Sırrı

Kadınlara Hâkim

Nakleden — fa.

— Şoförünüzün sözleri hakikate uygundu. Bunu, sonradan, madamın oda hizmetçisi de teyit etmişti. İkinci katta bir odada yatan bu kadın evin önünde bir otomobilin durduğunu, biraz sonra kapının açılıp tekrar kapandığını duymuştu. Hizmetçi, henüz yatamadığı için "madem ki hanımla efendi geldiler, bir gidip bakayım," diyerek aşağı inmişti. Halbuki evde kimseyi bulamayınca şaşırılmıştı. Âdeta, kendisinin yanlış işittiğine hükmediyordu. Fakat koridorda, Madam de Tonga'nın bir iskaripini bulunca mesele anlaşılmıştı. İşte bütün malûmat bundan ibaret değil mi?

— Evet...

Ferdi, başını önüne eğmiş düşünüyordu. Bir aralık sordu:

— Eğer yanılmıyorsam, karınız kaybolduğu zaman verdiğiniz ifade, bu şoförün uzun zamandır yanınızda olmadığını söylemişti-niz?

— Evet.. Ancak on beş gündür yanımdaydı.

— Kendisi Bulgar tebaasından mı değil mi?

— Evet...

— Hizmetinizden ne zaman çıktı?

— Hâdiseden on beş gün sonra. Yani hizmetime girdiğinden tam bir ay sonra...

— Kendisinin tembel, üstelik tedbirsiz olduğunu ileri sürerek onu çıkarmıştınız değil mi? O zaman, polise haber vermeden bu işi yaptığınıza pek müteessir olmuş-tuk.. Zira, bu adamı takip eder, belki bir ip ucu elde edebilir-dik.. Çünkü, yaptığımız bütün araştırmalara rağmen, bu adamın ne olduğunu bir türlü öğrenemedik... Doğrusu bu hareketle yanlış bir iş yapmış olduk...

Sefir itiraz etti:

— Ne çıkar efendim.. Madem ki karım geldi, artık bu kabahatin...

— Fakat bir başkasının kaybolduğunu unutuyorsunuz..

Sustular. Sonra Ferdi birden-bire sordu:

—Şoförünüz neler okurdu, hatırlıyor musunuz?

— Ne bileyim ben?

— Yani.. Gazete, kitap falan okurken hiç görmediniz mi?

— Benimkileri okurdu. Hattâ, benim cigaralarımı içerdi. Hoş bütün hizmetçilerim de onun gibi yapıyorlar ya...

Gülümsediler..

İşte bu dakikada feci hâdiseler birdenbire oluverdi.. İçeriki odadan kuru, bir tek tabanca sesi duyuldu.. Sefir, büyük bir endişeyle:

— Yarabbi!..

Diye haykırdı ve üçü birden güzel Juanita'nın yatak odasına atıldılar..

Sefir, odaya ilk olarak girmişti. Daha kapıdan müthiş bir sesle haykırmış, bir yerlere tutunmak istemiş, fakat muvaffak olamıyarak, baygın bir halde yere yuvarlanmıştı.

Juanita, çırpılçplak, tarihi bir heykel gibi, elleri göğsünde, odanın ortasında yatıyordu. Bir vazı, baş ucuna devrilmiş, içindeki çiçekler üzerine serpilmişti. Sol gö-

sünün altında, henüz kapanmamış olan yaranın yanından bir ince ve siyah kan sızıyordu. Revolver yanı başındaydı..

Juanita bir eliyle, kocasının demin odada unuttuğu gazeteyi tutuyordu..

Doktorun gözleri dehşetle açılmıştı. Mırıldandı:

— Öldürmüşler!

Ferdi, odada kimse olmadığını, bütün pencerelerin kapalı olduğunu gördü..

— Hayır, dedi, kendi kendini öldürdü..

* * *

Neredeyim ?

Geceleyin, Selma, başı kazanlar gibi, kulaklarında bir oğultu biraz kendine gelir gelmez hatırasını tamamen toplayamamıştı. Gözlerinin önünde bir bulut varmış gibiydi.. Hayal meyal, bir kadının bir otomobil kapısı açtığını bir şoförün sırtını, Taksim meydanını görür gibi oluyordu..

Şimdi, kendisinin arka üstüne yatmış hissediyor. Kalkmak istiyor, kalkamıyor, nefesi tıkanıyor. Göğsü sıkışır gibi oluyor.. Sanki üzerinde on bin kiloluk bir taş var.. Bu his, onu korkutacağına sevin-diriyor.. Zira, şüphesiz ki evindedir, yatağında yatıyor, ve eskiden mektepten kalma bir âdetle, yorganını altına sokup yatmak âdetidir ve o, bir çok geceler, korkulu rüyalar görüp te birdenbire uyandığı zaman da bu hissi duymuştur. Hattâ, öyle zamanlarda, yatağı sallanıyor gibi olurdu.

Fakat hakikaten bu dakikada yatağı sallanıyor. Sanki vapurda ve dalgalı bir denizdeymiş gibi.. Yalnız, ne vapurun gürültüsünü, ne de denizin sesini duymuyor. Etrafında tam bir sükût var.. Birdenbire, yüksekte düşer gibi oluyor, aman ne tuhaf his.. İşte bitti, sükût durdu.. Evet, rüya görüyor.. Karışık bir rüya ve yatağın kenarına gelince ucuruma düşüyor muş gibi duyulan şey bu..

Selma, kolunu çıkarıp baş ucundaki gece lâmbasını yakmak istiyor.. Fakat kabil değil.. Kolları bağlıdır.. A... Demek evinde değil. İşte o zaman korkuyor, ve dudaklarından boğuk bir ses çıkıyor:

— Ramiz!.. Ramiz!..

Tam bu esnada, birdenbire harekete geçen bir motörün patırlarına benzer sesler duyuluyor.. Bu sesler, zaten kızın berbat olan başında müthiş akisler uyandırıyor, o kadar ki, tekrar kendini kaybediyor.

(Devamı var)

Istanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Pangaltıda Halâskâr Gazi Caddesinde 18 No'da Eczacı tıbbiye ticaretle iştigal eden Kırkor Hacıyan Efendi alacaklılarla konkordato yapmış ve bu yolda komiser tarafından tanzim olunan mütealename ve bütün evrak tetkik edilmek üzere mahkememize verilmiştir. Bu işe bir karar verilmek için 29 Mart 1933 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 13,30 da bir celse yapılacak ve iştiraki olanlar haklarını müdafaa için bu celsede hazır bulunabileceklerdir. Keyfiyet icra ve iflas kanununun 296 maddesine göre ilân olunur.

Bir plân

Şehrin imarı için ne yapmalı ?

Viyana yüksek iktisat mektebinden mezun ve Avrupanın birçok şehirlerini gezmiş bir zat bele diyeye uzun bir rapor vermiş, İstanbulun imarı tezyini için bir çok mütalealar yürütmüştür.

Avrupa şehirlerindeki tetkikâtına güvenerek böyle bir rapor hazırladığını bildiren bu zat demiştir ki:

"Belediyenin yapacağı ilk iş İstanbulun plânını tanzim ettirmektir. Plânsız bir şehirde tiyatro ve konservatuvar binası, hal, köprü yapmak, geniş caddeler açmak hiç de doğru değildir. Sonra sefertası şeklindeki apartıman inşaatına da artık bir nihayet vermek zamanı gelmiştir. Bu sefetasları bütün dünyaca şöhreti olan güzel İstanbul manzarasını pek fena bir şekilde bozmaktadır. Caddelere uygun olacak şekilde bina inşası için ebnîye kanunu hemen meclisten çıkarılıp tatbik edilmelidir.

Galata kulesine asansör koyulmalı, İstanbulun bütün etrafını çevirecek geniş bir cadde açılmalı, bunun kenarı ağaçlarla süslenmelidir.

Benim bildiğim bir efsaneye göre, şeytan Hazreti Ademi Üsküdar'da Çamlıca tepesinde kandırmıştır. Gözü bağlı Çamlıca tepesine gelen Hazreti Ademin gözünü Şeytan burada açmış ve Hazreti Adem gördüğü manzaranın letafeti karşısında memnu meyveyi burada yemiştir. Bu güzel tepe ve civarına tramvay çıkartmalı, güzel köşk ve oteller yapılmalıdır. Altın yaldızla yazılmış çeşme ve tarihi âsar kitabeleri bakımsızlıktan kurtarılmalı, geceleri bu kitabeler elektrik ziyasıyla tenvir edilmelidir. Sokaklar açılmalı, tarihi asara bakılmalı, Gülhane parkının Alay köşkü cihetindeki kapı ve surlar yıkılmalı, halk parkı gelip geçerken iyice görmelidir.

Bütün bu işleri yapmanın varidatı bağlı olduğunu bilirim. Bunu temin için şunu teklif ediyorum:

"İmar vergisi, isimli bir vergi ihdas etmeli ve bu vergi müskirat-tan, lokantalardan ve kadınların süs eşyasından alınmalıdır. Bundan başka nakil vasıtalarından alınmakta olan gazi köprüsü vergisi kaldırılmamalı, köprü bedeli ödedikten sonra alınmaya devam edilerek imar işine sarfedilmelidir. Varidat fazla olursa birer mikdar para da Ankara, İzmir, Samsun gibi büyük şehirlerimizin imarına sarfedilmelidir.

Tıp talebe cemiyeti konferansları

Tıp talebe cemiyeti tarafından hazırlanan konferanslardan üçüncüsü dün saat altıda halkevi salonunda terbiye müderrisi İsmail Hakkı Bey tarafından verilmiştir. Darülfunun ve yüksek mektepler müderrisi ve hocalarile bütün tıp talebesinin hazır bulunduğu bu konferans altıda başlamış, yedi buçukta bitmiştir.

İsmail Hakkı Bey gençliğin cemiyetle olan alâka ve münasebetini anlatmış, yaratıcı bir kuvvet olan gençliğin bugünkü cemiyetlerinden istifade şekli ve yollarını izah etmiştir.

Tıp talebe cemiyeti gençliğin istifadesini mucip olacak şekilde konferanslar temin edecektir.

MİSYONERLER

Müslümanları nasıl hıristiyan ettiler ve ediyorlar?

Muharrirleri : Mu ittin Abdurrahman ve Mecdur Sal

Aynı sayının 25 inci sayıfasında Mis Edith Sanderson Bursa koleji hakkında "Mektep o kadar dolu ki mütaleahane bir tek boş yerimiz ve yatakhane bir tek boş yatağımız yoktur. Türk kızları ile dolu bir mektebe malik olmağı düşününüz. Seleflerimiz böyle bir gün gelebileceğini rüyalarında bile görmemişlerdi. Hele kadro dolduğu için Türk kızlarının çevrileceği onlarca bir farzı muhaldî. Elimizdeki fırsatı düşününüz..," diyor.

Ayrıca Missionary Herald mecmuasının muhtelif yerlerinde yaptığımız tercümelere tarih ve sayıfa numarasını zikrederek nakle - delim:

Şubat 1925 sayıfa 104

"Uludağ'dan kiliselere kapanan ve hristiyanları sürülen Türkiye üzerine parlayacak büyük kar salibini gördüğünü söyledi. Sağlam kapanmış kapının dışında bekleyen kuvveti temsil ediyor gibiydi. O eski ilâhîde yeni bir manâ sezdim. Hepimiz içtimadan kendimizi daha kuvvetli ve hakiki fırsatlar diyarında bulduğumuzdan dolayı daha neş'eli hissederek çıktık.."

Miss Lucille E. Day tarafından Teşrinî evvel 1925 sayıfa 469.

Şarktaki terbiye programımız bu karışık vaziyette dahi mağfirete vesile olmuştur.

Bugünkü bütün memnuiyetlere rağmen siz misyonerler hristiyanlık meyvaları vermemesine imkân olmıyan hizmetlerde bulunuyorsunuz. Muhtelif menbalardan birçok deliller gösteriyor ki onların hayatları ve istenilmeyen hizmetleri bu günkü vaziyet üzerine derin tesirler icra etmektedir. Doğrudan doğruya hristiyanlık propagandası yapmaktan menedildikleri halde, hayatlarını hasrettikleri gayeyi başarmaktan hiç bir suretle geri kalmıyorlar.

Şarktaki vaziyetten Amerikan misyoner cemiyetinin nevmî ol-mamasını ve buradaki işi için koyduğı tahsiyatı kısmamasını temenni etmeye müsaade ediniz. Bu günkü vaziyet bir intikal devresidir. Daha büyük ve yeni bir fırsat doğmaktadır. Sipere çekilmek değil, ilerlemek zamanıdır.

"Amerikan misyoner cemiyeti bütün din âlemi için bu zorlu sahada hristiyanlık vazifesine devam etmekle sadakat timsali olmaktadır.."

Bu yazıyı kaleme alan F. W. Burnham'ın müttehit hristiyan misyoner cemiyetinin reisi olduğu, ve son zamanlarda Yunanistan, Filistin, Suriye ve Anadolu'da bir seyahat icra ettiği makalenin başında musarrahtır.

Teşrinisani 1923 Missionary Herald:

Christian Statesman unvanıyla anılan şimdiki İzmir Amerikan kız koleji müdürü Miss E. Parson yeni bir heveskâra hitaben şu sözleri söylüyor:

"Bu gece sizi bu mecliste se -

lâmlamak gerçi benim için hususî ve şahsî bir meseledir. Fakat ben hatırlıyorum ki sizi davet eden asıl ben değilim. Ben bu akşam kendim için söylemiyorum. Türk kızları namına söylüyorum. Mahrumiyet içinde arzu ve emellerine set çekilmiş çocuklar namına, hoşnutsuzlar, hayallerinden uzaklaştırılmışlar, şaşırılmışlar, uyanıklar, cahiller, ümitsizler namına söylüyorum. Senin buraya gelmenle kendileri için fırsat kapıları açılanlar namına söylüyorum.

"Bir grup daha var ki sizi onlar namına da salâmlıyorum. Türkiye'deki Amerikan misyonerleridir. Misyonerliğin bir icası da muhakkak yabancı diyarlara gitmektir. Bu batını bir mecburiyettir. Biz kat'iyetle ve bilâendî bir büyük davaya iman etmişizdir ki hristiyanlığın başkaları tarafından hakikat olarak benimsenmesi mümkündür. Bunun için fırsat vermelisiniz. Bu bütün insanlar için doğrudur. Eğer daimî olarak ana vatanı kalacak olursanız bu hakikatı görememek mümkündür. Bir misyoner buna asla tahammül edemez. Pek iyi biliriz ki seyahatimizde ya bir gün arzularımızda âlemi lâhutun bir limanını inşa edeceğiz, yahut gecenin karanlığı içinde külliye yuvarlanacağız. Sizi büyük sergüzeştin için rasma büyük hürmetlerle davet ediyorum.

Türkiye'ye büyük değişiklikler ve müphemiyetler devrinde gidiyorsunuz. Size hatırlatayım ki dünyada iki şey hiç bir zaman değişmez: İnsan ruhu ve Allah. Yalnız oğrenebileceğiniz ve beraberinize alacağınız her şey faydalı olacaktır. Yalnız insan ruhuyla Allahı bilmektedir ki iş bir misyoner olacaksınız.."

Bunlardan başka aynı mecmuanın Şubat 1926 sayısının 76 maddesinde William Jourdan Rapp tarafından (Osman Paşa isimli bir piyesten bahsediliyor) Mevzuu şudur:

Muzaffer Türk kuvvetleri komutanı Osman Paşa Türkiye'de bulunan bir yetimhanede Yunan mülâzımı üniforması altındaki bir Ermeni'yi derhal katl ile bir Amerikan misyonerinin kızını esir ediyor. Bilâhare hristiyan olan ve etrafındakilere hristiyan olmalarını telkin eden bu paşa medenîleşerek Amerikan kızıyla evleniyor.

Facia Müslümanlarla ekalliyet nüfusu arasındaki düşmanlığı pek iyi gösteriyormuş. İnsanı çok alâf kadar ediyormuş ve Türkiye'de ahvalin tam bir makesi imiş. Yüzünde hristiyanlıktan gayri her dinî medeniyetin tekâmülü için engel farzedenden misyonerler umumiyetle Türkler hakkında işte bu nevi kanaatler beslerler. Bunların başka hiç bir zararları olmasa bile yetiştirdikleri Türk çocukları na ne gibi fikirler telkin edecekleri kolayca tahmin edilebilir.

(Devamı var)

Roma görüşmeleri hakkında resmî tebliğ : Dünyaya sulh

Maksat Avrupaya ve bütün dünyaya sulhu temin etmekmiş .. Fakat nasıl ? Bu belli değil ..

ROMA, 20 (A.A.) — Stefani a-jansı şu tebliğde bulunmuştur:

Hükümet reisi, dün Venedik sa-rayında saat 18 den 19 a kadar ve bugün de İngiliz sefaretinde saat 14,30 dan 16 ya kadar M. Makdo-nald ve Sir John Simon ile görüş-müştür. Bu konuşmalarda umumî vaziyet hakkında geniş ve tam bir fikir teatisinden sonra İtalyan hü-kümet reisi tarafından Avrupada ve bütün dünyada uzun bir sulh devresi temin etmek üzere 3 garp devleti arasında bir teşriki mesai kurmak için en mühim siyasî me-seleler hakkında hazırlanan itilâf projesi tetkik olunmuştur.

İngiliz nazırları, yarın sabah Londraya hareket edeceklerdir. İngiliz nazırları Pariste duracak-lar ve Fransız hükümeti erkânı ile buluşacaklardır.

ROMA, 20 (A.A.) — Hariciye nezareti tarafından negrolunan bir tebliğde Duçe ile İngiliz nazırları arasında yapılan noktai nazar te-atilerinden sonra İtalya hükümeti nin dört büyük devletin Kellogg mi-saki zihniyeti dairesinde kuvete

müracaat edilmemesini ve Avru-pa için uzun bir sulh devresi te-min eylemek maksadile teşriki me-saide bulunmalarına dair bir iti-lâf projesi hazırlanmış olduğu be-yan edilmektedir.

İngiliz nazırları Londraya dönecekler ve Parise uğrıyarak orada Fransız nazırları ile görüşeceklerdir.

Makdonald'ın beyanatu

ROMA, 20 (A.A.) — M. Makdo-nald gazetecilere yaptığı beyanat-ta Romadaki konuşmalarda husu-sî anlaşmalar ve ittifaklar vücade getirilmesi maksadının asla göze-tilmediğini, bu görüşmelerde umu-mî fikirler teatisi ve bu düşüncele-rin birbirine ne dereceye kadar uy-gun olduğunun tetkiki gayelerinin takip edildiğini söylemiştir.

M. Makdonald, sözüne şöyle de-vam etmiştir:

"Bütün dünyanın itimada, mil-letler arasında çok geniş bir emek-birliğine ihtiyaç duyduğu hususun-da M. Musolini ile bir fikirde bu-landığımızı anladım.

Almanya her şey eksiksiz bil-dirilip anlatılacaktır. Biz Avrupa-lica ve katolikçe umumî ve şamil bir tarzda davrandık. Çünkü Ame-rika hükümeti dünya sulhunun kök-leşmesinde bir rol oynamak kud-ret ve imkânına maliktir. Biz bun-dan eminiz.

Yalnız başına sürekli bir sulh programı vücade getirmeye hiç bir millet muktedir olamaz.."

M. Mac Donald dönüyo

ROMA, 20 (A.A.) — M. Makdo-nald saat 12,15 te Londraya hare-keket etmiş ve istasyonda M. Musoli-ni ile hükümet erkânı tarafından selâmlanmıştır.

PARIS, 20 (A.A.) — M. Mak-donald ile Sir John Simon yarın saat 9,50 de Parise geleceklerdir.

İngiliz - Rus müzakereleri durdu

LONDRA, 20 (A.A.) — Harici-ye müsteşarı M. Eden İngiliz — Rus ticaret müzakerelerinin dur-durulduğunu avam kamarasında bildirmiş ve demiştir ki: "Şimdiki-şerait içinde bu müzakereler fay-dalı hiç bir şeye yaramaz.."

Darülfünunda iki hadise

(Birinci sayıfadan devam)

dir. Kemal ve Muhlis Etem Beyler fakülteye ait işleri daha yakından gömmek ve öğrenmek için kendile-rinin de müderrisler meclisine ka-bul edilmelerini istemişlerdir. E-debiyat fakültesinde de müderris muavinleri müderrisler meclisine kabul edilmekte, reyleri alınma-mak şartile, kendilerine fikirlerini söylemek hakkı verilmektedir. Hukuk müderrisleri meclisi iki muavinin talebini reddetmiştir. Bir rivayete göre, muavinlerin ya-zı ile taleplerinde kullandıkları li-sanın ağır bulunduğu noktasi-ni dan hukuk müderrisleri ret kara-rını ittifakla verdikleri de işaret edilmiştir. Gene işittiğimize göre bu karar üzerine muavinlerden bi-risi fakülte reisi Tahir Beye husu-sî şekilde bir mektup göndermiş ve bu mektupla verilen kararı Türk gençliğine bir ihanet olarak telâk-ki ettiğini bildirmiş ve aynı mu-a-vinle Tahir Bey arasında şiddetli bir ağır münakaşası da olmuştur.

Dün tahkik için gittiğimiz hu-kuk fakültesinde Tahir Beyle, ismi geçen muavinleri göremediğimiz için maalesef hâdisenin mahiyeti hakkında kat'î bir kanaat edinmi-ye muvaffak olamadık. Sadece böyle ve yahut buna benzer bir hâdiseye olduğunu öğrendik. Bu iti-barla bugün sadece duyduğumuz rivayetleri kaydetmekle iktifa edi-yoruz.

İkinci hâdiseye edebiyat fakültesi talebesi cemiyeti tarafından bir kaç gün evvel Tokatlıyan salonla-rında verilen danslı cayıda olmuş-tur. Salonda bulunan edebiyat zümresi asistanlarından Nihal Bey fakülte reisi Muzaffer Beyin selâ-mına mukabele etmemiş, iki zat salondan çıkarak kapı önünde kar-şılaşmışlar ve bu karşılaşma esna-sında Nihal Bey Muzaffer Beye bir yumruk vurmuştur. Bu yumru-ğun tesirile Muzaffer Bey yere yu-varlanmış, bir müddet kalkama-mış; faakt araya girenlerin tavas-

sutile hâdiseye bu safhada kalmıştır.

Hâdisenin hakikî mahiyetini öğrenmek üzere dün Muzaffer ve Nihal Beylerle konuşmak istedik. Muzaffer Bey şehrimize yeni ge-len iki Rus Profesörünü Ankara'ya götürdükleri için kendisini bulama-dık. Nihal Beyle konuştuk. Bu iti-barla tahkikatımızın bir zaruret neticesi sadece bir taraflı olarak kaldığını evveleminde işaret et-mek istiyoruz.

Nihal Beyin hâdiseye hakkında söyledikleri şunlardır:

— Efendim, bu hâdiseye vakidir. Fakat evveliyatı vardır. "Adsız mecmua", nın geçen Ağustosta çı-kan son sayısında bir tetkik yaz-dım. Bu yazıda Darülfünun mü-derrislerinin ilmi hüviyetlerinden bahsetmiştim. Muzaffer Bey için de, on yedi senelik müderris ol-masına rağmen hiç bir eseri olma-dığını işaret etmiştim. Bu yazıdan sonra kendisiyle yüz yüze bakamaz olduk.

Şimdi gelelim hâdiseye.... Ben, zevcem ve bir arkadaşım la bera-ber bir masada oturuyordum. Ya-nımızdaki masada da müderris Macit Beyle bir kaç talebe oturu-yorlardı. Bir aralık Muzaffer Bey Macit Beyin masasına geldi, etra-fındakileri selâmladı. Bundan sonra bana da selâm verdi. Ben tabii selâmını almadım.

— Selâmını niçin almıyorsun? diye sordu. Söyliyeceğin bir şey varsa dışarda konuşalım, dedi.

— Peki, diyerek salondan çık-tım. Vestiyer önünde bekledim, geldi:

— Ne demek istiyorsun? dedi. Cevap verdim, mukabele etti. Ben de yumruğumu kaldırarak yüzüne indirdim. Yere yuvarlandı, kalka-madı, kaldırdılar. Dudağı kana-mıştı. Küfrediyordu. Üzerime yü-rümek istedi. Tuttular. Çay devam ettiği için gitmek istemedim. Salo-na döndüm. Biraz sonra kendisi de geldi ve bu sefer uzak bir masa-

Hitlere bir suikast hazırlanmış

BERLİN, 20 (A.A.) — Münih-ten bildirildiğine göre mezkûr şe-hir polis müdürü Hitlere karşı ve yeni rejim zımmadamlarına karşı komünistler tarafından bir sui-kast hazırlanmış olduğunu beyan et-miştir.

Bu sabah Vagner heykelinin di-binde üç komünist tarafından kon-muş üç bomba bulunmuş olduğu söylenmektedir. Bu üç komünist-ten ikisinin Rus olduğu ve kaçır-ya muvaffak oldukları söyleniyor. Bu şahısların bu bombaları Hitleri tayyare meydanına götüren oto-mobile atmak niyetinde bulunduk-ları söylenmektedir.

da oturdu.

— Hâdiseye bir asabiyet anında olmuş olabilir, şimdi ne düşünü-yorsunuz?

— Hiç. Bir insanın gizliden gizliye aleyhinde çalıştığı bir in-sana yüz yüze gelince ona selâm vermesini şerefsizlik telâkki edi-yorum. Kendisi de hâdiseden son-ra polise müracaat olunması yo-lunda yapılan teklifi reddetmekle ve meselenin kapandığını söyle-mekle iktifa etmiştir.

— Malatya orta mektebine Türkçe hocası tayin edilmiş oldu-ğunuz söylüyorlar?

— Evet, tayin edildim. Edebi-yat fakültesinden ve yüksek mu-allim mektebinden mazunum. Orta mektebe tayin edildim. Esasen yukarıda da söylediğim gibi altı aydanberi tayin edilmemi bekl-i-yordum.

İşte Nihal Beyin söyledikleri bunlardır. Muzaffer Beyle konu-şmadığımızı çok müteessiriz. Bu-nunla beraber bizim de hâdisenin sebepleri hakkında duyduğumuz bazı rivayetler de vardır. Bunlara nazaran Nihay Beyin başka bir va-zifeye tayin edilmesinde âmil olan Muzaffer Bey değildir. Hâdiseye daha eski ve daha başka mahiyette bir hâdiseye ile alakadar bulunmak tadır.

S P O R

Almanlar:3, Fransızlar:3

Almanlar telâşları yüzünden bir gali-biyet kaçırdılar, fakat berabere kaldılar

Bir haftadanberi Avrupa sporcu-ları Alman — Fransız millî ma-çını çıldırmasıya bir merak ve ha-raretle bekliyorlardı. Bir sene e-vel Pariste yapılan maçta Alman-lar, kendi kalelerine bizzat yap-tıkları bir sayı neticesinde mağ-lûp olmuşlardır. Fakat intikam ma-çı bu sefer Berlinde yapılacağı için birçok spor münekkittleri galibi-yeti Almanların lehinde görüyor-lardı. Dün gelen haberlere göre 50 bine yakın bir halk kitlesi önünde yapılan bu maç iki tarafa da ga-libiyet imkânı vermemiş üç üçe ve beraberlikle neticelenmiştir. Bu-nunla beraber Almanlar çok iyi oy-namışlar fakat pek yakınlaştıkları ve maç sonuna kadar ellerinde tut-tukları galibiyeti gene son dakika-lardaki telâşlı ve hatalı oyunları yüzünden kaybetmişlerdir.

Bu neticeyi Fransızların da Al-manların da kendi lehlerinde saya-cakları tabiidir.

Maç tafsilâtı şudur:

BERLİN, 20 (A.A.) — Fransız — Alman futbol maçı için bilhas-sa hazırlanmış olan locada Prusya Maarif komiseri M. Rust, Orudya hükümeti mümessili M. Poncet ve sefaret erkânı bulunuyordu.

Hazır bulunanların hepsi ayakta oldukları halde Marseyez di-nledikten sonra, "Almanya her şe-yin üstünde,, marşını terennüm et-mişlerdir.

Birinci haftayımın başlangıcın-da her iki taraf sinirli bir oyun oy-nuyor ve Almanların tereddüt için de oldukları görülmüyordu. Fakat biraz sonra iki takım da oynadık-ları oyunda müsavat hâsil oldu. Yalnız Almanların oyunu teknik i-tibarile Fransızlarınkinden yüksek-ti. Fransızların ilk oyunu Nikolas, Almanların ilk golünü de Limde-ner yaptılar. Almanların ikinci go-lünü Rohr kaydetti.

Hakem, birinci haftayımın bitti-

ğini bildiren düdüğü çaldığı za-man Almanlar, 2 Fransızlar 1 idi.

İkinci haftayımın yirmi beşinci dakikasında Almanlar üçüncü bir gol daha attılar. Almanlar takımı bu dakikada maçı kazanacakları-nan katiiyen emin görünüyordu. Fakat kırkinci dakikada Fransız-lar topu hasımlarının ağırlarına tak-tılar. Ve iki dakika sonra süratli bir inişle bir gol daha yaparak beraberliği temin ettiler.

Vaziyet, şu idi: Almanlar 3. Fransızlar 3.

İkinci haftayımında Almanlar, Fransızlara bilhassa çeviklikte ve pas vermekte Fransızlardan üs-tün olduklarını ispat ettiler. Yal-nız son dakikalarda Fransızlar, mütemadiyen Alman kalesini sı-kıştırdılar.

Millî takım oyuncula-rını davet

Türkiye futbol federasyonun-dan;

1-6 ve 8 mayıs 1933 tarihlerinde Sofyada yapılması takarrür eden Türkiye — Bulgaristan millî ve İs-tanbul — Sofya temsili maçların-da yer alacak futbolcularımızdan ilk seçilenlerin isimleri şunlardır: Avni, Kadri, Hücamettin ve Vas-fi (Ankara)

Lütfi (İzmir), Hüsnü, Süley-man, Yaşar ve Semih;

Nihat, Cevat, Fikret, Feyzi, A-ziz, Bülent ve Nazmi (İzmir);

Zeki, Eşref, Haklı, Muzaffer, Niyazi, Rıdvan, Reşat, (İstanbul) Muhteşem, Salâhattin ve Şeref B-ler.

2 — Cemî ve ferdi çalışma prog-ramının tanzimi ve futbolcuların hususî vaziyetlerinin tespiti için 22 mart Çarşamba günü saat 17,5 ta federasyon merkezinde toplanıla-cağında isimleri yazılı futbolcula-rın gelmeleri rica olunur.

VAKIT nesriyatı

Fevkalâde heyecanlı bir roman

Suana'lı münkir

Asımızın en meşhur ediplerinden Gerhart Hauptmann'ın eseridir. Bir papazın fevkalâde heyecanlı, meraklı, coşkun aşkını, san'atkarane bir şekilde anlatır.

Tevzi Yeri: Ankara Caddesinde İnkılâp Kütüphanesi

Flatı 25 kuruş.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30.000.000 Frank

İdare merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul) İzmir

Samsun. Mersin. Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik. Kavala. Atina. Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesap-ları küşadı. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

Avukat Rami Bey ve Karagözün mezarı

Rami Beye ultimatom verildi: Karagözün yaşadığını ispat edemezse...

Belediyenin avukatı, Karagöz muhibbi avukatı Rami Bey'in Karagöz için mezar yaptırmak istediğinden çok bahsetmiştik.

Aylardanberi Rami Beyin ehem miyetle uğraştığı hattâ davalardan bile daha fazla dikkat sarfettiği bu mesele henüz bitmemiştir.

Rami Bey bütün gayretile bu nun için çalışıyor. Bu iş için son günlerde belki on beş defa Bursa'ya gitti geldi. Mezar için hazırladığı taşları bile Bursa'ya götürdü. Fakat bir türlü yerine koymıya cesaret edemiyor. Çünkü Bursada bir kaç kişi toplanmış:

— Karagöz yaşamamıştır ki mezar yapıyorsun, diye Rami Beye hücum ediyorlar. Hattâ bir doktor:

— Sen mezarı yaptırdığın günün ertesi ben onu yıkarım! demiş.

Bu tehdit Rami Beyi epey düşünürmü. Fakat başladığı işten vaz geçmiyor. İki üç gün evel tekrar Bursa'ya gitmiş ve kimseye haber vermeden ertesi gün İstanbul'a gelmiş. Bu gizli seyahatten maksadı bazı tarihî tetkikat icrası imiş.

Evelki gün Rami Beye Adliye koridorlarında rast geldim, Karagözün biricik dostu cüppesini giymiş dalgın dalgın geziniyordu. Mübaşir sesi çıktığı kadar:

— Rami Bey, Rami Bey, Rami Beeeeyyyy....

diye bağıyor fakat bir türlü ittiiremiyordu. Avukatlardan biri mübaşire:

— Beyhude bağırma ittiiremezsin dedi, nah şuracıkta, git kulağına söyle, gelsin.

Sonra yanındaki arkadaşına dönerek dedi ki:

— Rami Bey bugünlerde hiç bir şey işitmiyor, Karagözle başı belâda. Geceleri uykusuna giriyormuş: "İllâ mezarımı yaptır da yaptır,, diyor. Halbuki Bursada bir doktor mâni oluyormuş. Hattâ bir kaç kişi bir ultimatom vermişler. Martin yirmi beşine kaadr mühlet var.. O güne kadar ya bu sevda dan vazgeçecek yahut....

Arkasını işitmeme çatlak ve yırtıcı bir mübaşir sesi mâni oldu.

Rami Beye verilen ultimatomu çok merak etmişim. Birçok cüppelilerin içinde kendisini ararken o beni görmüştü.

— Ha, dedi gel, gel, ve kolumdan tutarak bir kenara çekti. Sonra başkalarının işitmesinden çekinen bir tavırla yavaşça:

— Buldum, dedi.

— Neyi buldun üstadım, dedim. Rami Bey sevincini saklayamıyarak:

— Hacıvadin mezarını, dedi, Hacıvadin mezarını.

Fakat bu son sözleri söylerken oldukça bağırmıştı. Yanımızda bulunan üç avukat işitmiş olacaklar ki, kahkahayı bastılar:

— Şimdi de Hacıvada mı mezar yaptırıcaksın üstat? dediler.

— Hayır birader, hayır, Karagözün mezarını yaptırabileceğim. Çünkü Karagözün mezarı meydana çıkınca Karagözün de yaşadığı meydana çıktı demektir.,,

Sonra Hacıvadin mezarını nasıl bulduğunu anlattı:

Bursaya gitmiş. Aramış, taramış, mezarı bulmuş. Bu mezarı belediyenin karşısında bir evin altında imiş ve elân duruyormuş. Hattâ bundan on sene kadar evel ev sahipleri bu mezarı kaldırmak istemişler. Fakat evkafın avukatı buna mani olmuş...

Rami Bey bunu da ispat için o zaman Bursa Evkaf vekili olan avukat Hilmi Rıza Beyi koridorda yakaladı:

— Kuzum Hilmi Rıza Bey, dedi, sen de söyle de bir de senin ağzından işitsin.

Hilmi Rıza Bey de şunları söyledi:

— Karagözün mezarı olduğu gibi Hacıvadin da mezarı Bursada. Ve bu iki adam hayalî değildirler. Yaşamışlardır. Hacıvadin mezarının yıkılmasına ben mani olmuşum. Hattâ mezarın biraz ilerisinde "Şeyh Küşteri,, isminde bir cami vardır. Bu isimdeki zatın da Karagözle Hacıvadin hocası olduğu tespit edilmiştir. Binaenaleyh Rami Bey iddiasında doğru ve haklıdır.,,

Bu tezkiye karşısında Rami Bey sevincinden yerinde duramıyordu. Beni de henüz öğrenemediğim mahut ultimatom sabırsızlandırıyordu. Rami Beye dedim ki:

— Üstat, işittiğime göre size bir ultimatom verilmiş.. Bu ayın yirmi beşine kadar mühlet varmış.,,

Rami Beyin çehresi derhal değişti. Neşesi kaçtı.. Sonra:

— Evet, dedi. Verdiler. Fakat ben de mukabil notayı hazırladım.

—Nedir?

— Hacıvadin mezarını. Anlattım ya bunu bulmakla meseleyi ispat ediyorum.

— İspat edemezseniz ne olacak.

— Aynı yirmi beşine kadar Karagözün yaşadığını ispat edemezsem onun yaşamadığını iddia edenlere iltihak edeceğim.

— Niçin?

— Aldığım ultimatomda böyle emrediliyor!

— İltihak etmezseniz ne olacak?

— Daha fena,

— Yani?

Rami Beyin kederi artmıştı. (Yani)nin cevabını vermek istemiyordu ama derdini de içinde saklayamadığı için bir azim gösterdi:

— Yani, dedi, doktor Osman Şevki Bey başta olmak üzere bir kaç muarız Karagözün şimdiki mezarının bulunduğu yerde bir abide yapacaklarım üzerine de: "Karagöz namında bir adam katilen yaşamamıştır, herkesin malûmu olsun!,, diye yazacaklarım!

— Olur mu dersiniz?

— Hiç olur mu azizim, ben buna meydan verir miyim? İşimi gücümü bıraktım da bu işle bu kadar uğraştım. Şimdi, vaz geçer miyim hiç?

— Peki ne yapacaksınız?

— Ne mi yapacağım, haberleri olmadan mezarı kayadan bir dağ gibi yaptıracağım sonra cesaretleri varsa dokunsular da göreyim.,,

A. ŞEREF

Çocuklar

için dört yerde daha bahçeler yapılacak

Belediye şehrin dört yerinde yeniden çocuk bahçesi yapacaktır. Bu bahçelerin Fatih, Beşiktaş, Kadıköy, Nişantaşında yapılması ihtimali kuvvettir. Bu semtlerde müsasip yerler aranmaktadır.

Berlin ve Viyanadan çocuk bahçeleri resim ve talimatnameleri getirtilmiştir. Bunlar tercüme edilmektedir. Çocuk bahçeleri için bir talimatname yapılacak ve bu bahçelerin çabuk bozulmalarına çok dikkat edilecektir. Belediye bu bahçeleri yapmakla mekteplileri ve küçük çocukları sokaklarda pislik ve çamurlar içinde oynamaktan kurtaracaktır. Gülhane parkındaki çocuk bahçesi de yeni baştan tanzim edilecektir.

İstanbul maliye teşkilâtını tetkik

Tetkikat için şehrimize geldikleri haber verdiğimiz maliye ve kâletî erkânından Faik, Cezmi ve Salâhattin Beyler dün defterdar Mustafa Beyin iştirakile bir toplantı yaparak İstanbul maliye teşkilâtını tetkik etmişlerdir.

Cezmi Bey varidat kısmına taallük eden bütün malûmatı alarak dün akşamki trenle Ankara'ya dönmüştür.

Toplantıdan sonra Faik Bey bir muharririmize şunları söylemiştir:

— İstanbul defterdarlığında muamelâtın ve tahsilâtın daha mükemmel surette yapılması için yeni teşkilât kurmak mevzuu bahistir. Bu teşkilâtın şimdiki kaza teşkilâtının lâğvını intaç edeceğini zan netmiyorum. Ancak bazı tadilat ve ıslahat yapılabilir. Bugüne kadar defterdarlığın varidat kısmını gör düğ ve bitirdik. Yarın da masraflar kısmını bitirip hakikî vaziyeti tespit ettikten sonra Ankara'ya döneceğiz.,,

Bizim hususî surette duyduğumuz göre İstanbul'da geniş salâhiyeti haiz ve defterdarlığın fevkinde bir maliye mümessilliği ihdası düşünülmektedir. Bazı mal müdürlüklerinin de kaldırılacağı söylenmektedir.

Çocuklar ve sinemalarla tiyatrolar

Belediye müfettişleri tarafından yapılan teftişlerde sinema ve tiyatrolarda sıhhi kaidelere tamamen riayet edilmediği gibi altı yaşından küçük çocukların da sinemalara alındığı anlaşılmıştır.

Gene bu teftişler esnasında, küçük çocuklarla sinemaya gelen müşteriler ve sinema memur ve müstahdemleri arasında çocukların içeriye alınıp alınmaması etrafında münakaşalar ve hoş görülmiyen bazı hâdiseler olduğu görülmüştür. Belediye bundan sonra münakaşaların önüne geçmek için sinema kapılarına memnuiyeti bildiren levhalar asılmasını şube müdürlerine bildirmiştir. Bu levhalar da büyük yazı ile şunlar yazılacaktır:

"6 Yaşından aşağı yaşta olan küçük çocuklar kabul edilmez. Saat yirmiden sonra müsamerelere 6-12 yaşında çocuklar alınmaz.,,

İktisadî Haberler

Tütün ihracatımız evelki senekinden fazladır

Ihracat ofisi 1931 ve 1932 senelerindeki ticarî vaziyeti ve ihracat maddelerimizin ne mikdar satıldığını gösteren bir istatistik hazırlamıştır.

Buna göre 1931 senesindeki tütün ihracatımız 26,939,906 lira kıymetindedir. 1932 senesindeki ihracat ise 28,752,186 liraya çıkmıştır. Bu suretle ihracatın yüzde 22 sini tütün kazanmıştır. Üzüm 931 senesinde on buçuk milyon lira kıymetindedir. 932 senesinde ise on bir milyona yaklaşmıştır. İhracatımızın yüzde sekizini üzüm teşkil etmektedir.

Yumurta ihracatı 931 de 8 milyon ve 1932 de ise 10 milyon lira olmuştur. İhracatın yüzde sekizi de yumurtadır.

Ihracatın yüzde 6 sını kazandı. İse 931 de 6 buçuk milyon ve 932 de 8 milyon olmuştur.

Diğer maddeler içinde hayvanat ihracatı, ihracatın yüzde 6 y, den kömürü yüzde üçü, incir yüzde üçü, arpa yüzde iki buçuğu, muk yüzde ikisi, kereste yüzde yi, tiftik yüzde bir buçuğu, afyon yüzde bir buçuğu Palamut yüzde bir buçuğu, yün yüzde biri, ha yüzde biri, zeytin yağı yüzde bi ve diğer maddeler de yüzde 10 teşkil etmektedir.

Bu hesaba göre 1931 senesindeki bütün ihracat 127,274,807 liralıktır ve 1932 senesinde ise 101,301,300 liralıktır.

İstanbul tüccarının Macaristana daveti

Macaristanda (Baros Sabur) namında bir cemiyet İstanbul ticaret odasına müracaat ederek Türkiye'nin tanınmış tacirlerini ve sanayi erbabını Macaristana davet etmek istediğini bunun için yardım edilmesini istemiştir.

Öğrendiğimize göre bu cemiyet azaları Macaristanın en yüksek sermayedarlarından mürekkeptir. Bir çok fabrikaların sahipleri olan bu zevat Türkiye'nin tanınmış tacirleri ve sanayi erbabını davet ederek onlara fabrikalarını gösterecekler ve kendileri ile tanışmak imkânını bulacaklardır.

Ticaret odası tetkikat ve istihbarat şubesi müdürü Hakkı Nezihi Bey bu cemiyete yapılacak yardım hakkında hazırlığa başlamıştır.

Almanya ve ziraî istihsalât

Almanya hükûmeti Almanyada ki ziraî istihsalâtı arttırmak için hariçten gelen ziraî maddelere fazla gümrük resmi koymıya karar vermiştir. Bu maddeler içinde memleketimizden satılan birçok maddeler de vardır.

Ticaret odası bu maddeleri tespit etmektedir.

Bugün toprak bayramıdır

Bugün toprak bayramıdır. Toprak sahipleri kazaların muhtelif yerlerinde toplanarak bayramı kutluhyacaklar ve topraklarını bir gün dinlenmeye bırakacaklardır. Muhtelif yerlerde çay ziyafetleri verilecektir.

Bakırköy kazası, bayramı Halık Ziraat mektebinde kutluhyacaktır.

Altın istihsalâtı gene yükseldi!

Tutulan istatistiklere göre altın istihsalâtı son senelerde gene yükselmiştir.

932 altın istihsalâtı umumî hatırla evelki senelere nazaran yüzde beş nispetinde çoğalmıştır.

933 te de altın istihsalatine fazla ehemmiyet verilmektedir.

Madenler hakkında rapor

Ticaret odası Türkiye'de işliyen ve işlemeyen madenler hakkında büyük bir rapor hazırlamaktadır.

Bu raporun hakikî rakamlardan kuvvet alabilmesi için bütün ticaret odalarına bir tezkere yazılarak mıntakaları dahilinde madenler hakkında malûmat vermesi bildirilmiştir.

Dün Kars ticaret odasından gelen malûmatla Kars ve civarında fazla miktarda Amyant arsenik krom madenleri bulunduğu fakat işlemediği bildirilmiştir.

Benzin ve petrol fiatleri

Köstenceden gelen haberlere göre benzin ve petrol fiatları son günlerde biraz düşmüştür.

Bunun sebebi havaların müsaadesizliğinden deniz yolu ile fazla ihracat yapılamamasıdır.

Şimendifer gişelerinde deki ihtilâs maznunları

Şark Şimendiferleri idaresinin birinci ve ikinci mevki-bilet gişelerinde on sekiz bin liralık bir ihtilâs yaptıkları iddiasıyla işten çektilen iki memur hakkında idare, müsteki sıfatile adliye müracaat etmiştir. Hâdis e traftaki tahkikat, derinleştirilecektir.

kiralık Odalar

Orhan Bey hanında kiralık odalar vardır. Talip olanlar VAKIT idaresine müracaat edebilirler

Hikâye

Netice

Nakleden:
fa.

— Canım, artık yarın akşam bu vakit boğazlardan geçiyoruz demektir. Bilsen bunu düşündükçe ne seviniyorum.

— Ben de!

Tenha bir lokantada, تنها bir köşeye çekilmişlerdi. Lütfi, masanın altından Semihanın elini tutmuş büyük bir muhabbetle sıkıyor du.

İki senedir sevişiyorlardı. İkisi de evli idiler. Haftada bir, nihayet iki gün buluşabiliyorlar, istikbale ait plânlar yapıyorlardı. Nihayet beraberce kaçmaya karar vermişlerdi. Böyle gizli gizli, saklanarak bin bir helecane içinde buluşmak - tan bıkışmışlardı. İki senedenberi ancak, kelimenin tam manasile dört defa buluşabilmişlerdi. Onlar da da birbirlerine doyamamışlardı. Hem artık, tamamen birbirle rinin olmak istiyorlardı.

Lütfünün karısı hiç te fena bir kadın değildi. Kocasının bir dediğini iki yapmazdı. Ondan hiç bir şikâyeti yoktu.

Semihanın da kocası gayet iyi bir adamcağızı. Evleneli üç sene olduğu halde, karısına gözünün üstünde kaşın var dememişti.

Bununla beraber.. Sevda denilen şey mantık dinler mi? İşte, birbirlerini görmüşler, delicesine sevmişlerdi ve yukarıda da dediğimiz gibi ertesi gün kaçmaya karar vermişlerdi.

Lütfi:

— Canım, diyordu, sabahleyin bankaya uğradım. Şimdi cüzdanımın içinde...

— Rica ederim bu meseleleri bırak..

— Hayır öylesi değil, cüzdanımın içinde, Fahireye hitaben yazılmış bir mektup var. Yarın sabah postaya atacağım. Seninle 12 de rıhtımda buluşuruz. Vapur birde kalkıyor. Mektup, ancak ona akşam üstü varır. Sen kocana mektup yazdın mı?

— Evet yazdım.

— O halde şimdi evlerimize gidelim. Yarın seni tam 12 de, Kadıköy vapuru iskelesinde beklerim, oradan...

— Olur.

* * *

Lütfi evine dönünce yemeğini hazır buldu. Fahire onu her zaman ki gibi karşıladı. Yemeğini yedikten sonra gazetelerini önüne getirdi.

— Bu akşam annem telefon etti. Yarın için bizi öğle yemeğine çağırdı.

— Ya?..

— Ama ben senin serbest olup olmadığını bilmediğim için kat'i cevap vermek istemedim. Yarın sabah telefon edeceğim.

— Ya!..

Lütfinin boğazına bir yumruk tıkanmıştı sanki. Ne oluyordu? Kararı kat'i değil miydi? Boğuk bir sesle:

— Yarın, dedi, meşgulüm. Gide mem. İstersen sen git.

— Peki.

Yarabbi, ne iyi kadındı bu karısı. Lütfi, biraz daha odada kalsa, ona acıacağını düşündü, kalktı, yatmaya gitti.

Biraz sonra, karısı da gelmiş, yatmıştı.

Lütfi uyuyor gibi yapıyordu. Fakat bir türlü gözüne uyku girmiyordu, korkulu rüyalar görüyordu. Karısının, ertesi gün, mektubu alırmı almazdı?

— Yarabbi! Yarabbi!.. İnanamıyacağım!

Diye söylendiğini, sonra hüngür hüngür ağladığını düşünüyordu.

Nihayet sabah oldu. Lütfi gitti. Saat ona doğru evden çıktı. Çıkar ken kapıda, karısını kucaklamıştı. Fahire, çoktandır unuttuğu bu hareketlere şaşırmıştı..

— Belki öğle yemeğine gelirim..

Fahirenin hayreti gittikçe artıyordu.

* * *

Saat 12 olmuştu. Lütfi Kadıköy iskelesinde dolaşıyordu. Daha Semiha gelmemişti. Yarım oldu. Kimse yok. Bir oldu. Semiha gelmiyordu.

Zaten Lütfi, Semiha gelse, ona, vaz geçeceğini söyleyecekti. Fakat şimdi gılemeyince, kızırıyordu. Nihayet, dayanamadı ve bütün tedbirleri unutarak Semihanın evine gitti. Bereket versin, kocası evde yoktu ve:

— Niçin gelmedin?

— Vallahi Lütfi, cesaret edemedim, Ne istersen söyle.

— Ya.. Hoş gelse idin ben de sana bu işten vaz geçelim diyecek - tim.

— Ne? Vay, demek beni sevmiyorsun?

Lütfi onu beyhude yere iknaa çalıştı. Fakat bu kabil olmadı. Nihayet.. İkisi de bu neticeden memnun, ayrıldılar.

İstanbul İkinci Hukuk dairesinden:

Dairei zevciyetinde bulunduğu bir sırada aile ocağını terkile bir semti meyhane firar ederek eşyayı zatiyesini, de alıp götürmüş olduğundan bahisle bedelli olan 360 liranın tahsil talebille müddet İsmail Efendi tarafından Küçük Pazarda hoca Gıyasetten mahallesinde tavanlı çeşme sokağında 21 Nolu hanede mukim Nigar H. aleyhine ikame olan davadan dolayı müddealehyin ikametgâhi meşgul olduğundan olbaptaki dava arzuhal ve usulen tebligat icrasına rağmen müddetli kanuniyesi zarfında cevap ita etmediğinden müddelinin talebi veçhile yevmi tahkikat olarak 13/4/933 saat 13.30 tayin kılınmış olduğundan yevmi mezkûr ve saatte tahkikat hak kimliği huzurunda hazır bulunmanız aksi takdirde hakkınızda muamele kanuniyenin icra kılınacağı malûmunuz olmak üzere keyfiyet gazete ile ilân olunur.

SEYRİSEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B2623 Şuhre A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

İzmir - Pire - İskenderiye Postası

**(Ankara) 21 Mart sa-
hı 11 de.**

**Trabzon Postası
(Cumhuriyet) 22 Mart
çarşamba 18 de. Galata rıhtımından.**

**İzmir - Mersin Postası
(Çanakkale) 22 Mart
çarşamba 10 da. idare rıhtımından
kalkıyor. (1231)**

Deniz Levazım Satına'ma
Komisyonundan:

Makine kazan ve güverte tamiri pazarlıkla 22/Mart/933 çarşamba günü saat: 14 te.

Aydın Reis Mesaha gemisinin makine kazan ve güverte tamirâtı ayrı ayrı pazarlıkla münakasaya konulmuştur.

Şartnamesini görmek isteyenler her gün ve bu tamiratları yapmağa muktedir talip olanların teminat makbuzları ile birlikte Deniz Levazım satınalma komisyonuna müracaatları. (1222)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

16/Mart/1933 vaziyeti

AKTİF

Kasa :	Lira
Altın : safi kilogram 11.829-940	10.639.792.91
Banknot	14.931.575.-
Ufaklık	621.049.28
Dahildeki Muhabirler :	
Altın : Safi Kg. 1.788-024	2.515.003.70
Türk lirası	579.606.61
Hariçteki Muhabirler :	
Altın Safi kilogram 1.541-044	2.167.606.94
Altına tahvil kabil Serbest dövizler	1.016.905.54
Hazine Tahvilleri :	
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı	1.158.748.563.-
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfi kan vaki tediyat	4.398.563.-
Cüzdan :	
Senedat	3.288.630.48
Esham ve Deruhte edilen evrakı tahvilâtın naktiye karşılığı (itibari kıymetle)	27.125.825.-
Esham ve Tahvilât	1.028.296.94
Altın ve döviz üzerine avans	10.666.96
Hissedarlar	4.500.000.-
Muhtelif	5.427.673.03
Yekûn	234.202.633.39

PASİF

Sermaye	Lira
Sermaye	15.000.000.-
Tedavüldeki Banknotlar :	
Deruhte edilen evrakı naktiye	1.158.748.563.-
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfi kan vaki tediyat	4.398.563.-
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi	154.350.000.-
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilmiş	8.688.000.-
Mevduat :	
Türk lirası	13.844.820.35
Döviz	4.868.780.94
Muhtelif	37.451.032.10
Yekûn	234.202.633.39

İskonto haddi % 5 1/2 — Altın üzerine avans % 4 1/2

Doktorlar

Dr. Mehmet Ali
İdrar yolu hastalıkları
mütehassısı

Köprübaşıda Eminönü Hanında No. 2
Her gün öğleden sonra

Diş Tabibi
Elie Hayon

Meşhur Diş tabibi, müteveffa David Hayon'un oğlu diş tabibi ELIE HAYON hastalarını artık Beşiktaşta değil yalnız yeni taşındığı Perapalas karşısında Asmalı Mescit sokağı No. 63 Kamhi hanı 3 numaradaki muayenehanesinde kabul etmektedir. Telefon: 41603. Adrese dikkat.

Doktor
Hafız Cemal

Dahili hastalıklar mütehassısı
Divanyolu No. 118 Telefon: 222398

Göz hekimi doktor
Süleyman Şükrü

Birinci sınıf mütehassısı
Babıâli (Ankara Caddesi Numara 60)

Diş doktoru
Mustafa Zeki

Muayenehane: Uskûdar Atlama Taşı No. 53

Diş doktoru
Zeki Nuri

Her gün hasta kabul edilir. Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehane: Uskûdar Ahırbaşı Mektep sokak No. 50

3üncü Kolordu Satınalma
Komisyonu ilânları

M. M. V. Sa. Al. Kom. dan:
Hava ihtiyacı için çelik çubuk ve çelik saç pazarlıkla alınacaktır. Şartnameyi görmek isteyenlerin her gün taliplerin teminatları ile birlikte 25/Mart/933 cumartesi günü saat 14 te Ankara'da M. M. V. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. (3037) (1210)

Maliye Vekâletinden:

14-12-932 tarih ve 2094 numaralı kanun mucibince hasılı Fevzipaşa-Diyarbakır demir yolunun Şefkatli istasyonundan sonra olan kısmının inşasına tahsis edilmek üzere yapılacak 12.000.000 liralık istikrazın "A" tertibini teşkil eden 4.000.000 liralık kısmının kayıt muamelesine 1-Nisan-933 de başlanacak ve bu müddet bir ay devam ederek 30-Nisan-933 akşamı bitecektir.

1— Bu istikraz üç müsavı tertipte ve beheri yirmişer liralık itibari kıymette hâmiline muharrer tahvillerle yapılacaktır.

2— Her tertip birden iki yüz bine kadar numarayı taşıyacaktır.

3— Bu itibarla tam tahvil altmış lira itibari kıymetinde olup bunun için her tertibe ait yirmi liralık tahvil tam tahvilin üçte birini temsil eder ve ikramiyelere de o nisbette iştirak hakkını verir.

4— Bu defa kayıt muamelesine başlanan "A" tertibine ait tahvillerin ihraç fiyatı yüzde doksan beş olarak tesbit edilmiştir. Yani yirmi liralık bir tahvil bu müddet zarfında on dokuz liraya satılacaktır.

5— İstikrazın faizi %5 tir. Bunun için her tahvil bir lira kıymetinde yirmi kuponu taşıyacaktır.

6— Faizden başka senede iki defa 16 Nisan ve 16-Teşrinievvel tarihlerinde yapılacak keşidelerde kazanan numaralara aşağıda yazılı ikramiyeler tevzi olunur.

Adet	Türk lirası beherine	Yekûn Türk lirası
1	30 000	30 000
1	15 000	15 000
3	3 000	9 000
6	909	5 454
289	120	34 680
300		94 134

Yukarıda yazılı miktarlar tam tahvil üzerinden hesap ve tesbit edilmiş olup numarasına ikramiye isabet edecek tertiplerden her birine üçte biri tevzi edilecektir.

"Altı ayda bir yapılacak keşideler neticesi tevzi edilecek işbu ikramiye miktarlarının ne suretle hesap ve tespit edilmiş olduğu ayrıca broşür halinde yapılan neşriyatla izah edilmiştir. Bu broşürlerin kayıt muamelesini yapan bankalardan talep edilmesi.."

7— Faiz ve ikramiyeler bu istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü resim ve vergilerden muaftır.

8— Bu istikraz tahvilleri resmi devair ve müesseselerce hususi idare ve belediyelerce yapılacak müzayede, münakasa ve mukavelelerde teminat olarak itibari kıymetleri üzerinden başa baş kabul edilir. Bundan başka hazinece satılmış ve satılacak olan milli emlak bedellerinin ödenmesinde de başa baş alınır.

Kayıt muamelâtı:

9— Kayıt muamelesi Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile Ziraat İş ve Emlak Bankalarının merkez ve şubeleri tarafından her tarafta icra edilecektir. Bu bankalardan başta İstanbulda Osmanlı, Amerikan İkişpres, Doyçe Bank, Doyçe Oryant Bank, Banko di Roma, Felemenk Bahri Sefit Bankaları ile ayrıca ilân edilecek diğer bankalar tarafından da icra edilecektir.

10— Bu defa yapılacak "A" tertibine ait kayıt muamelesi için on dokuz liranın peşinen tediyesi mukabilinde yukarıda yazılı bankalar tarafından tahvillerin asılları yerine geçmek üzere yine hâmiline muharrer yirmi liralık muvakkat makbuz verilecektir.

11— Muvakkat makbuzların asılları ile ne zaman değiştirileceği ayrıca ilân edilecektir. (1258)

1 liralık sergi

Sergimizden alacağınız her hangi mal 1 liradır.

Fiatlarımızdan bir kaç nümune

1 adet yün fanilâ	1 Lira	15 adet mendil	1 Lira
3 „ kaşkorse	1 „	7 „ fantezi erkek mendili	1 „
Âlâ merserize ipek		10 „ Erkek mendili	1 „
dantelâlı kaşkorse	1 „		
3 çift Avrupa muslin zenne çorabı	1 Lira		
3 „ Merserize fantezi erkek çorabı	1 „		
1 „ Hanımlara halis ipek Avrupa çorabı	1 „		
4 adet Merserize peçete	1 „		
2 çift halis Viktorya renkli fildekos erkek çorabı	1 „		
2 çift fantezi keten erkek çorabı	1 „		
2 adet fildekos erkek fanilâsı	1 „		

BALCILAR

Sultanhamam

Millî Türk Seyahat Acentası

NATTA

ŞİKAGO Sergisine

tertiplettiği seyahate iştirak ediniz.

10 Temmuz 20 Ağustos 1933

GALATA - SARAY

Istanbul Evkaf Müdürlüğü ilânları

- 1 — Çemberlitahta Eskialipaşa camisi avlusunda 23 No. Oda.
 - 2 — Çakmakçılarda büyük yeni han alt katında 5 No. oda.
 - 3 — Hatapkapısında Uukapanı caddesinde meyva hali karşısında Hacı Salih ağa cami mahalli.
- 934 Mayıs nihayetine kadar yukarıda muharrer emlak 19 Mart 933 tarihinden 18 Nisan 933 akşamına kadar pazarlıkla kiraya verileceğinden talipler Evkaf müdiriyetinde akarlar kalemine müracaatları. (1252)

Şehri
Lira

- 25 Galatada Mehmetali paşa hanı dahilinde 21 No. dükkân
- 8 Bahçekapıda dördüncü vakıf hanın ikinci katında 8-1 No. oda.

Yukarıda yazılı emlak 934 senesi Mayıs nihayetine kadar kiralık olup hizarlarında gösterilen bedellerle talipleri uhtelerindedir. Bir hafta müddetle temdit edildiğinden fazlasile talip olanlar Martın yirmi beşinci cumartesi günü saat on beşe kadar evkaf müdiriyetinde akarlar kalemine müracaatları. (1251)

Ankara: Emniyet işleri Umum Müdürlüğünden:

- 1 — Zabıta memurları için yaptırılacak asgarî 1000 azamî 1637 kat elbise "pantolon caket," 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.
- 2 — ihale 26 Mart 933 pazar günü saat on dörtte Emniyet işleri Umum Müdürlüğünde yapılacaktır.
- 3 — Münakasa şartlarını Ankara'da Emniyet işleri Umum Müdürlüğünden ve İstanbul'da Emniyet Müdürlüğünden istekliler her gün öğrenebilirler.
- 4 — isteklilerin 1596 lira 8 kuruştan ibaret muvakkat teminat akçesi veya bu miktarda banka mektubu ile Emniyet işleri Umum Müdürlüğüne müracaatları. (992)

Adalar Malmüdürlüğünden:

Satılık fırın ve ev muhtacı tamirdir.

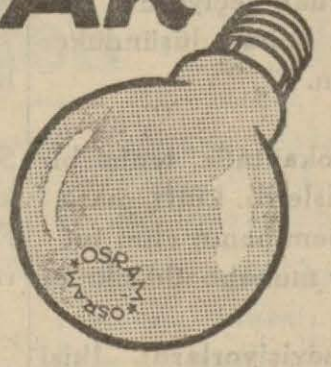
16, 16/1 No. 11 yeni sokak cami mahallesi Büyükkada zemin kat bir miktar taşlık. Birinci kat bir hamurluk üç oda ve ufak sofa. Tahmin edilen kıymet 1000 lira olup ihale bedeli defaten ve peşinen alınacaktır. Satış muamelesi 26-3-933 pazar günü saat 14 te Adalar Malmüdürlüğünde alenî müzayede ile yapılacaktır. (1202)

Harbiye Mektebi Müdürlüğünden:

Harbiye mektebinden bu sene zabıt vekili çıkacak efendiler için 16/3/933 perşembe günü saat 15 te kapalı zarf usulile münakasaya konulması ilân edilen kılncın görülen lüzum üzerine kapalı zarfla münakasası 21/3/933 salı günü saat 14 de tehir edilmiştir. Taliplerin 153 lira teminat akçesi ile komisyona müracaatları. (1221)

TENVİRATINIZI UCUZLATMAK

ancak muayyen bir sarfiyata mukabil azami ziya veren lambalarla mümkündür, "ucuz" diye satılan lambalar hakikatta size daha pahalıya mal olmaktadır. Çünkü bunlar aynı elektrik sarfiyatında daha az ışık verirler. Bu itibarla bir lamba mübayaasını arzu edenlerin mutlaka senelerden beri tanınmış bir markayı tercih etmeleri lazımdır. Osram lambaları, en tecrübedide mutahassısların daimi nezareti altında, Osram tarafından yapılmış ve en asri tekamülatla mücehhez makinelerle imal edilmektedir. Siz demilyonlarca müstehlik gibi yalnız Osram lambalarını satın alınız.

OSRAM

7 TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

İHADE
MULUJİ
İSTANBUL

DARA
BİRİKTİREN
RAHAT-EDER

Dr. İhsan Sami

öksürük şurubu

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

ZAYI MÜHÜR — Namma mahsus

tatbik mühürümü zayı ettim. Kimseye bir deyim yoktur. Yenisini alacağım - dan eskisinin hükmü yoktur.

Üsküdar'da Dutlu kahve, Hayrettin çavuş mahallesi 31 No. da Ali Halil

SAHİBİ: MEHMET ASIM

Umumi Negriyat Müdürü: FIKRET ADIL

VAKIT MATBAASI — İSTANBUL